

LIETUVIŲ

DIENOS

S. FIL. VYTAUTAS VIDUGIRIS — LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGOS BROLIJOS
VYRIAUSIAS SKAUTININKAS

1979 M. KOVO MĖN.

LITHUANIAN DAYS

MARCH 1979

LIETUVIŲ DIENOS LITHUANIAN DAYS

(ISSN : 0024-2950)

4364 Sunset Blvd., — Hollywood, CA 90029

Telefonas: 664-2919

1979, kovas Nr. 3 (292)
March, 1979 No. 3(292)

Volume XXX
Eina XXX metai

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTO SU "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ", LEISTU 1946-49 M.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN". PUBLISHED 1946-49.

Redaguoja

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA

Rūta Skirius, MPA
Anglų k. Redaktorius / English Editor

Antanas F. Skirius
Leidėjas / Publisher

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę. Signed or initialed articles do not necessary reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį. Republication of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.

If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will be renewed automatically.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. Published monthly, except July and August.

Please send any changes of address to:
LITHUANIAN DAYS
4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029
Allow six weeks for the change.

Atskiro nr. kaina \$1.50 Single Copy \$1.50
Prenumerata metams \$15.00 bet kuriame pasaulio krašte. Subscription \$15. per year in any country of the world.
Garbės prenumerata / Honorary subscription \$25.00.

"Second Class Postage Paid at Los Angeles, California".

VIRŠELIAI / COVERS

CHIEF SCOUT VYTAUTAS VIDUGIRIS

Vytautas Vidugiris is the newly-elected Chief Scouter of the Lithuanian Boy Scouts of the World, which encompasses Europe, Australia, South America, Canada and the United States of America.

He was born in Raguva, Lithuania, but was forced to leave Lithuania in early fall of 1944 in the face of recurring Soviet occupation. After the end of World War II, he enrolled in a Lithuanian High School in Scheinfeld, Germany and came to the United States after graduating in 1949.

During the Korean War, Vytautas saw military service in the United States Army and served in the Korean War Theater as a member of the 2nd Infantry Division Signal Company.

After the army, Vytautas Vidugiris continued his education and received degrees in business administration and electro-mechanical engineering from Temple University in Philadelphia, Pa., and Illinois Institute of Technology in Chicago, Ill., respectively. He also did some post-graduate work in electrical engineering at USC and UCLA.

A quarter of a century later, Vytautas Vidugiris, a registered professional engineer, is now on course for a successful professional career. For the last 12 years he has been employed by TRW Defense and Space Systems Group and holds a management position in the Products Assurance Organization. Married in 1955 to Elena Mazderas from Philadelphia, Pa., he presently lives with his wife and daughter, Dijana, in Palos Verdes, California.

His scouting started at the age of 7 while still in Lithuania and will continue all his life. He advanced through the scouting ranks and was in all the positions starting with patrol leader and finishing with commissioner of the Lithuanian Scouts Association for the Western Region for the six years prior to his recent election to chief scouter of the Lithuanian Boy Scouts. Vytautas is also very active in other civic, professional and political organizations.

For the last three years he has been president of The Lithuanian American Community of the USA, Inc., Western Region, First Vice Commander of American Legion West Hollywood Post 405, and committee member with various professional organizations: American Institute of Aeronautics and Astronautics, American Society of Quality Control and American Society of Mechanical Engineers.

Previously he was national president of the American-Lithuanian Engineers and Architects Society (1970-1972) and president of the World Lithuanian Engineers and Architects Society (1971-1972).

In 1978 he was also elected representative from Western United States to the Fifth Lithuanian World Congress which was held in Toronto, Canada and was a member of the presidium.

TURINYS / CONTENTS

LIETUVIŠKOJI DALIS

	Psł.
Lietuvos minėjimas JAV kongrese	3
J. Kij. —	
Visuomeninio darbo keliu.	4
J. Pr. —	
"Laiškai Lietuviams" žurnalo premijos.	8
A. Tenisonas —	
Pirmieji žingsniai Kiaulių gatvėje.	9-10
Paskirtos dailės Parodos premijos.	11
Jonas K. Karys —	
Eisenhowerio doleris pakeistas "moteriškuoju" mažesniu.	14
A. R. —	
Dailininkas Viktoras Vizgirda sukaktuvininkas.	12-13
Stasys Santvaras —	
Rubajatai. Eilėraščiai iš naujos knygos.	13
J. Pr. —	
Pianisto Motekaičio rečitalis.	15
J. Pr. —	
"Grandies" sukaktuvinis koncertas.	16
Alė Rūta —	
Moteris kūrėja — visuomenei dovana.	17

ENGLISH SECTION

Chief Scout Vytautas Vidugiris	2
Congressmen Pay Tribute to Lithuanian Independence	18
Our Lithuanian Heritage by Vytautas Bandziulis	19
The "Ozelis" Never Leaves Dayton, Ohio, by Aldona Ryan	20
Lithuanian in Philately (19) by Antanas Bernotas	21

Vytautas Vidugiris received numerous Certificates of Appreciation citations and decorations for meritorious service from scouts, military, civic and professional organizations.

BACK COVER

Artist Aleksandra Kosubas' photograph of her own apartment's foyer was her claim to fame in New York. It is here exhibited at the Museum of Modern Art's collection of modern architectural designs. It was the appearance of movement in the walls and even the floor, created by the nylon fabric, which led interior designers to extoll its feeling of proximity to nature in many professional journals and magazines.

Moderniojo Meno Muziejuje New Yorke surengta moderniosios architektūros fotografijų paroda. Ten išstatyta ir viena nuotrauka, kuri vaizduoja dail. Aleksandros Kašubienės sukurta interjerą. Sienos padarytos iš nailono medžiagos, ir jos nebetenka tradicinių funkcijų. Visur linijos banguoja, raitosi ir primena gamtą. Net grindys nelygios. Tokį butą dailininkė buvo įsirengusi savo namuose New Yorke. Butas susilaukė didelio dėmesio ir buvo skelbiamas viso pasaulio moderniosios architektūros žurnaluose.

Minint Lietuvos nepriklausomybės 61-ją sukaktį Washingtone, Atstovų Rūmuose Atst.Rūmų pirm. Thomas P. O'Neill sveikina kun. dr. Tomą Žiūraitį, sukalbėjusį maldą. Kiti, iš kairės: dr. J. Genys, inž. G. J. Lazauskas, kongresmanas Frank Annunzio ir Atstovų Rūmų kapelionas James D. Ford.

Photo K. Jewell

The chairman of the House of Congress, Mr. Thomas P. O'Neil, is greeting Rev. Dr. Thomas Ziuraitis, OP, after his invocation at the commemoration of Lithuania's 61st anniversary of independence, in Washington, D.C.. Others from left are: Dr. J. Genys, Eng. G. J. Lazauskas, Congressman Frank Annunzio, and Rev. James D. Ford.

LIETUVOS MINĖJIMAS JAV KONGRESE

Esame laimingi, kad galingiausia pasaulio valstybė — JAV savo parlamente taip plačiai pamini Lietuvos nepriklausomybės deklaraciją. Senate minėjimas įvyko vasario 21 d. Minėjimui vadovavo sen. Charles Percy, savo kalboje primindamas Baltijos kraštų okupaciją, tų kraštų įjungimo į SSSR nepripažinimą, disidentus, jų tarpe Viktorą Petkų. Savo Lietuvai palankius pareiškimus padarė ir eilė kitų senatorių.

Iš ALTos minėjime dalyvavo pirm. pavaduotojas dr. J. Valaitis ir Altos įgaliotinis Washingtone dr. Jonas Genys. Dr. Valaitis dar paprašė sen. Percy padaryti pastangų išlaisvinti B. Gajauską, V. Petkų, N. Sadūnaitę. Sen. Percy tuo reikalu jau yra kreipęsis į Sovietų atstovybę ir dar pažadėjo pakartotinai šį klausimą kelti. Dr. J. Valaitis ir dr. J. Genys aplankė kongresmano Annunzio įstaigą, susisiekė su Lietuvos atstovybe; Amerikos Balse buvo įrašytas su jais pasikalbėjimas transliacijai į Lietuvą.

Atstovų Rūmuose Lietuvos nepriklausomybės sukaktis paminėta vasario 15 d. Invokaciją sukalbėjo kun. dr. Tomas Žiūraitis, OP, meldamas palaimos Amerikai, didingam žmogaus teisių kraštui, ir prašydamas kad greičiau suklestėtų religinio ir tautinio gyvenimo laisvė Lietuvoje. Kun. Žiūraičio invokacijos tekstas buvo atspausdintas "Congressional Record" vasario 15 d. pirmame puslapy.

Minėjimą pravedęs kongresmanas Frank Annunzio savo kalboje plačiai informavo apie Lietuvos garbingą praeitį, priespaudą okupacijoje. Pacitavo visą Lietuvos himną, paimtą iš Altos leidinio "Lithuania", ir pakartojo tekstą jo pasiūlytos rezoliucijos, smerkiančios Maskvos okupaciją ir raginančios prezidentą siekti Lietuvos išlaisvinimo.

Panašioje dvasioje padarė pareiškimus kongresmanai Brodhead, Bchanan, Lent, Zazlocki, Lungren, Hall, Goldwater, Thompson; Guarini; Holt, Dougherty, Coughlin, Walgren, Hollenbeck, Peyser, Hammerschmidt, Broomfield, Roe, Sensenbrenner, Panetta, Conable, Blanchard; Wolff, Hanley, Rodino, Price, Hughes, Pepper, Cavanaugh; Yatron; Yatron, Lagomarsino, Moakley, Dingell, Anderson, Russo, Dodd; Ratchford, Derwinski, Hyde, Addabbo, Rinaldo, Ashbrook, Murphy; Biaggi; Cleveland, Ferraro, McHugh, Young ir kt.

Šiomet Altos ir kongresmano Annunzio rūpesčiu suruoštas minėjimas buvo ypatingai sėkmingas. Tuo domėjosi spaudos ir radijo reporteriai. Per Amerikos Balsą perduota informacija ir į Lietuvą.

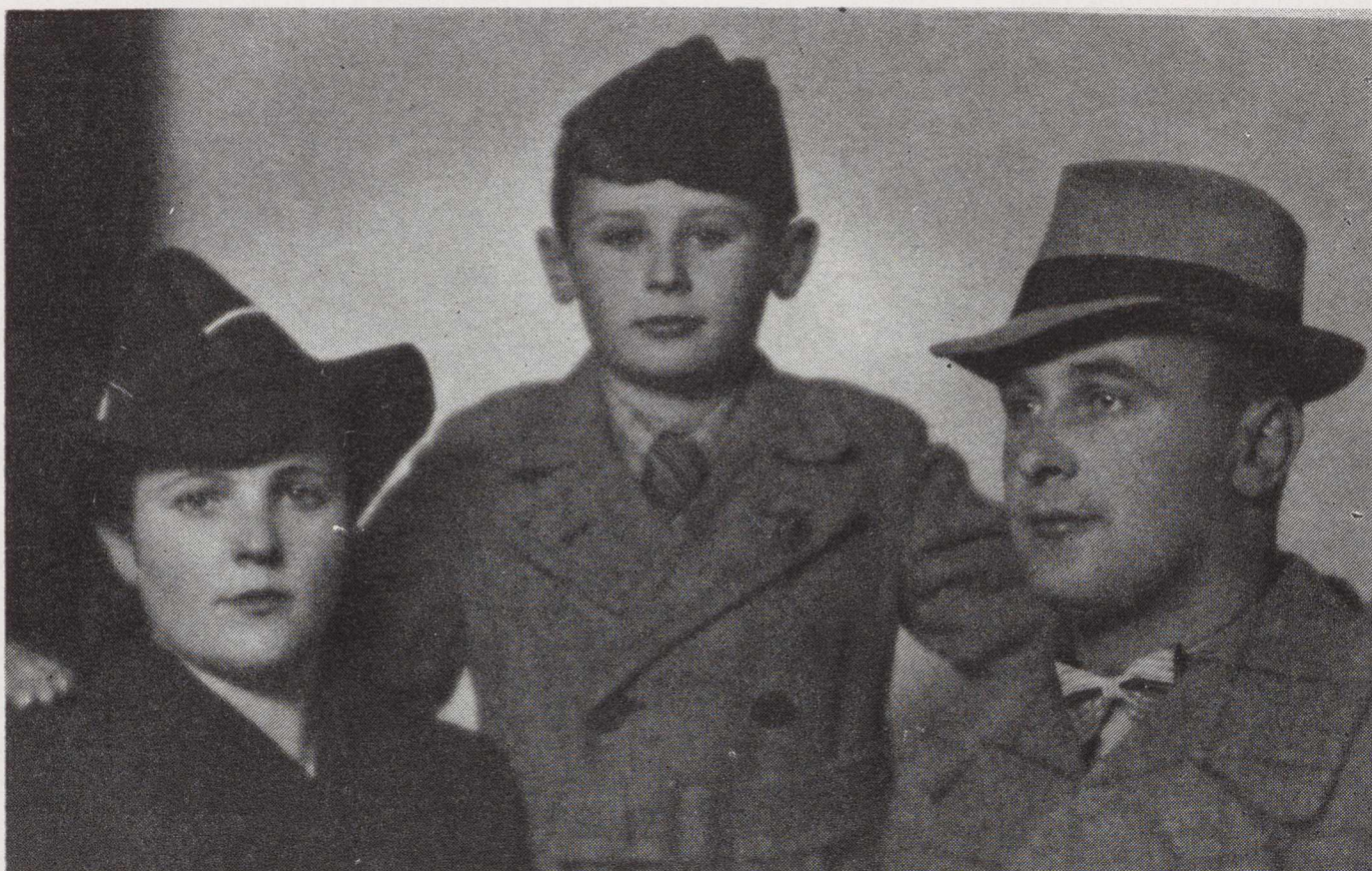
VISUOMENINIO DARBO KELIU

**Vytautas Vidugiris — Lietuvių Skautų S-gos
Brolijos Vyriausias Skautininkas**

Iš visų viešumoje dalyvaujančių žmonių, tur būt, sunkiausia dalia tenka visuomenininkui. Jo sugebėjimai, pastangos ir įdėtas darbas didele dalimi lemia seimų, suvažiavimų, dainų ir šokių švenčių, koncertų, literatūros vakarų, mokslo ir kūrybos simpoziumų sėkmingumą ar nesėkmes, jis suburia žmones, sutelkia finansus, parūpina patalpas; jam dažnai pačiam tenka sutikti ir išleisti kviestus kūrėjus, politikus, garsius ir negarsius kalbėtojus, netgi sustatyti salėje kėdes, patarnauti prie baro ir patirti asmeniškų finansinių nuostolių. Paskui jam tenka priimti užtarnautus ir neužtarnautus priekaištus ir pabarimus, ir pats skaudžiausias iš jų (dažniausiai ateinąs iš tų, kurie nė mažiausios nuovokos neturi apie visuomeninį darbą), kai didžiausiu spaudimu į visuomenines pareigas įtrauktas asmuo apkaltinamas garbės troškimu.

Tikras visuomenininkas, kaip ir rezistencijos vadas, į vadovietes yra pakviečiamas kitų. Jis pats į jas nesiveržia, naudodamas negarbingas priemones, k. t. organizacijų skaldymą, kitų niekinimą, skundus, neaiškios prigimtės talkininkų paramą, ir t. t. Tikrieji visuomenės vadai ateina su aukos dvasia, gi vadoviečių uzurpatoriai ten įsiveržia oportunistinių aistrų stumiami.

V. Vidugiris nesenai buvo išrinktas Lietuvos Skautų Sąjungos Brolijos Vyriausiu skautininku, balsavimuose dalyvaujant 18 m. ir

Povilas ir Aleksandra Vidugiriai su sūnumi Vytuku 1940 m. Lietuvoje.

Vytautas with his mother, Alexandra, and father, Povilas, in Lithuania in 1940.

vyresniems viso laisvojo pasaulio lietuviams skautams. Tai pačios aukščiausios pareigos laisvųjų lietuvių skautijoje. O jų esame net keturiuose kontinentuose.

Nors ir neturint davinių, galima manyti, kad skautai yra gal pati gausiausia lietuviška organizacija. Žinoma, gausumas nėra tikrasis organizacijos stiprumo ir reikšmės lietuviško gyvenimo visumoje rodiklis. Planai, darbai ir rezultatai, atspindį lietuviškos tremties prasmę ir tikslus, lemia lietuviškos organizacijos įprasminimą istorinėje perspektyvoje.

Vytautas Vidugiris pakviestas pasirūpinti, kad lietuviškos skautijos koordinuoti planai

Vytautas Vidugiris — JAV-bių karys, su sužadėtine Elena Maždėraite, 1953 m. Philadelphijoje.

Vytautas Vidugiris with his fiancée, Helen Mazderas in 1953 in Philadelphia, while in the service of the U.S. Army.

Vytautas Vidugiris su savo žmona Elena ir dukra Dijana. Visi trys priklauso skautų sąjungai.

Vytautas Vidugiris with his wife, Helen (Mazderas), and daughter, Dijana. All three are active members of the Lithuanian Scouts Association.

būtų realūs, darbai intensyvūs, o darbų rezultatais galėtų didžiuotis ne tik pati organizacija, bet ir visa lietuvių tauta.

V. Vidugirio parinkimas šioms skautų pareigoms laimingas ir ta prasme, kad jis visuomeniškai artimai susirišęs su pagrindiniu lietuviškos išeivijos organizaciniu veikimu — Lietuvių Bendruomene, o taip pat kaip daug atsiekusiam savo profesijoje, jam yra buvę patikėtas vadovavimas Pasaulio Lietuvių In-

Elena ir Vytautas Vidugiriai sutuoktuvų dieną, 1955 m., Philadelphiaje.

Wedding Day—June 26, 1955, of Mr. and Mrs. Vidugiris in Philadelphia, Pa.

žinierių ir Architektų (PLIAS) ir Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų (ALIAS) sąjungoms 1970-1972 m.

Inžinieriaus Vytauto Vidugirio gyvenimo kelias pagrindiniuose rėmuose panašus į kitų jo kartos bendraamžių. Gimė 1930 liepos 3 d. Raguvoje. 1930-ji buvo vadinami Vytauto

Pirmąjį gerojo darbo mazgelį tėvelis 1964 vasario 23 d. užriša dukrelei paukštytei Dijanai Vidugirytei.

1964—Vytautas Vidugiris is tying a "good deed" knot on the scout tie of his daughter, Dijana.

Didžiojo metai, ir tai galėjo lemti jo tėvams, Povilui ir Aleksandrai Vidugiriams, pirmagimiui sūnui parinkti Vytauto vardą.

Šios kartos žmonėms tėvų žemėje ilgai gyventi nebuvo lemta. Antroji bolševikų invazija 1944 su tūkstančiais kitų lietuvių ir Vidugirių šeimą išstūmė iš Lietuvos. Scheinfeldo tremtinių stovykloje Vokietijoje baigęs lietuvių gimnaziją, Vytautas su tėvais 1949 atvyksta į JAV-bes. Temple universitete, Philadelphiaje, pradeda studijuoti prekybinę administraciją, 1953 gaudamas baigimo diplomą. Kilus Korejos karui, buvo pašauktas į kariuomenę ir pasiūstas į Korėją. Laimingai praleidęs karą, naujas studijas, jau elektroinžinerijoje, pradėjo Illinois Technologijos institute Chicagoje, kurias diplomuoto inžinieriaus laipsniu baigė 1959 m.

Vytauto apsigyvenimas Philadelphiaj buvo lemtingas ta prasme, kad ten tautinių šokių grupėje susipažino su dailia ir simpatinga Amerikos lietuvaite Elena Maždėraite, kurią, grįžęs iš kariuomenės, vedė. Profesinis darbas jaunąją šeimą, kurioje po kurio laiko gimė dukrelė Diana, vedė iš vienos vietovės į kitą, kol galutinai apsigyveno Pietinėje Kalifornijoje. Vytautas Vidugiris šiuo metu kaip skyriaus vedėjas eina atsakomingas pareigas didžiulėje TRW kompanijoje, vykdydamas satelitų komunikacijos projektus.

Kai dalis profesionalų "laiko neturėjimo" pasiteisinimu nuo visuomeninio darbo šalinas, V. Vidugiris, teigiamų šeimos nuotaikų dvasiniai suformuotas, visuomeninio darbo ne tik nevengia, bet vis sunkesne našta apkrauna pečius. Pati sunkiausia šiuo metu —

V. Vidugiris III-je Tautinėje skautų stovykloje Alpių kalnuose, Pietinėje Bavarijoje, Vokietijoje, 1946.

Vytautas Vidugiris, Rover Scout, during III National Scout Jamboree in the Alps, Southern Bavaria, Germany, 1946.

tai Lietuvių Skautų Sąjungos Brolijos Vyriausio skautininko pareigos.

Vytauto Vidugirio skautiškas kelias į šią vadovietę išsitiesęs per daugelį metų, atnešė jam daug teoretiškos ir praktiškos patirties.

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjungos 1970-1972 kadencijos centro valdyba: iš kairės — E. Vilkas, Edm. Arbas, Ž. Brinkienė, V. Vidugiris (pirmininkas), Alf. Juodikis ir V. Tamošaitis.

Foto L. Kantas

American Lithuanian Engineers & Architects National Executive Committee (1970-1972, at Los Angeles, California. Left to right, E. Vilkas, E. Arbas, Z. Brinkis, V. Vidugiris (president), A. Juodikis and V. Tamošaitis.

Pirmoji pažintis su skautija įvyko dar Lietuvoje. Scheinfeldo gimnazijoje Vokietijoje buvo jauniausias draugininkas. 1947 m. kaip stovyklautojas ir lietuvių skautų atstovas dalyvavo Tarptautinėje skautų jamboree Prancūzijoje. Studijuodamas Chicagoje priklausė studentams skautams, o persikėlęs į Los Angeles jau užėmė vadovaujančias pozicijas: "Kalniškių" tunto tuntininkas, Ramiojo Vandenyno Rajono vadas (6 metus), Akademinio Skautų sąjūdžio, skautų vyčių narys. 1975 baigė skautų vadovų Gilewll'io mokyklą. Dvi kadencijas buvo Liet. Skautų sąjungos tarybos nariu. Sąžiningas prisiimtų pareigų vykdymas buvo pastebėtas visoje skautų organizacijoje, ir štai kodėl jam organizacija patikėjo Liet. Skautų S-gos Brolijos Vyriausio skautininko pareigas.

Kaip iškilų ir pareigingą darbuotoją skautų organizacija Vytautą Vidugirį yra apdovanojusi "Tėvynės sūnaus", "Už nuopelnus" ir "Lelijos" ordenais.

Užsidarymas vien savoje organizacijoje paprastai veda darbuotoją ir pačią organizaciją į izoliaciją. Tai lyg aukšta tvora aptvėrimas savo kiemo, kurio puikūs gėlynai ir vaisių sodai prieinami tik to kiemo savininkams ir artimiesiems. Lietuviškai organizacijai izoliuotis ar bent rodyti izoliavimosi tendenciją yra nuostolinga tremtiniškai išeivijos misijai. Esantiems už skautų organizacijos ribų kartais susidaro įspūdis, kad tokių izoliavimosi ženklų pasirodo ir skautų organizacijoje. Tikri tai būtų ar netikri ženklai, tačiau Vidugirio atėjimas į Liet. Skautų Brolijos vyriausią vadovietę bet kokius abejojimus turėtų išsklaidyti. Jo visuomeniški interesai toli peržengia skautų organizacijos ribas. Būdamas

Skautų vadai E. Vilkas ir V. Vidugiris už visokeriopą paramą skautams "Padėkos" orderu apdovanoja Lietuvos gen. garbės konsulą dr. Julij J. Bielskį.

Foto L. Kantas

Scout Leaders E. Vilkas and V. Vidugiris presenting a medal to Lithuanian General Consul Dr. J. Bielskis, for his continuous support of the Lithuanian Scouts Association.

studentas Chicagoje priklausė Lietuvių Studentų sąjungai buvo renkamas į Chicagos skyriaus valdybas ir vienais metais buvo skyriaus pirmininkas. Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjungos Los Angeles skyriuje yra ėjęs įvairias valdybos nario, o taip pat ir pirmininko pareigas, kol pagaliau, kaip anksčiau buvo minėta, buvo išrinktas vadovauti šios organizacijos centro valdybai.

Jo kadencijos metu atlikta eilė reikšmingesnių darbų organizacinėje ir platesnėje visuomeninėje apimtyje: praveisti architektūrinio projekto ir organizacijos ženklelio konkursai, realiai patalkinta sąjungos organui "Technikos Žodžiui", artimai bendradarbiauta su JAV LB Krašto valdyba, organizuojant II-ąjį Mokslo ir Kūrybos simpoziumą, įsijungta į Simo Kudirkos gelbėjimo veiklą ir kt. Taip

Į Šv. Kazimiero bažnyčią iškilmingai palydimas pirmą kartą į Los Angeles iš Sovietų kalėjimų išvaduotas Simas Kudirka, antras iš kairės; iškilmingą palydą sudarė (žiūrint iš kairės) — Los Angeles šaulių kuopos pirm. Kazys Karuža, gen. garbės konsulas dr. J. J. Bielskis ir skautų Ramiojo Vandenyno rajono vadas skautininkas V. Vidugiris.

Lithuanian seaman Simas Kudirka is greeted in Los Angeles after his liberation from a Soviet concentration camp, where he was committed for his unsuccessful attempt to leave his Russian ship and seek political as-

sylum on the United States Coast Guard Cutter, The Vigilante. Left to right: K. Karuza, S. Kudirka, Gen. Consul of Lithuania, Dr. J. Bielskis and V. Vidugiris.

Foto P. Jasiukonis

pat šioje kadencijoje galutinai išspręstas Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjungos ir Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjungos centro valdybų santykio klausimas. Praktiškai sprendžiant klausimą, tų dviejų valdybų funkcijos tapo patikėtos ALIAS centro valdybai, ir V. Vidugiris tada tapo pirmuoju jungtinės centro valdybos pirmininku.

Vytauto Vidugirio visuomeninių interesų platumą liudija jo pilnutinis įsijungimas į organizuotos Lietuvių Bendruomenės veiklą. 1975 m. jo kandidatūra į JAV LB Vakarų apygardos valdybą buvo susilaukusi tam tikros kontroversijos. Mat, jis iki tol dirbo Los Angeles Amerikos Lietuvių Tarybos skyriaus valdyboje ir jo kandidatūrą pirmoje vietoje rėmė tie, kurie buvo linkę Lietuvių Bendruomenei "apkarpyti sparnus", kad tik ji aukščiau nepakiltų Lietuvos vadavimo erdvėje. Iš antros pusės, kurie pripažino Lietuvių Bendruomenei teisę reikštis visu lietuviško gyvenimo pločiu, turėjo kai kurių abejonių, jei ne būkštavimų, nes Vidugirio nusistatymas Lietuvių Bendruomenės kompetencijos klausimu iki tol pilnai nebuvo išryškėjęs. Vidugiriui tapus LB Vakarų apygardos pirmininku, nepasitvirtino nei pirmųjų lūkesčiai, nei antrųjų abejojimai. Po pirmųjų atsargių savo užimtoje pozicijoje žingsnių, naujasis pirmininkas pasireiškė kaip sąžiningas Lietuvių Chartos dvasios ir Lietuvių Bendruomenės nuostatų išpažinėjas ir vykdytojas. Kaip LB apygardos pirmininkas eo ipso jis tapo ir JAV LB Tarybos nariu, dalyvavo visuose Tarybos suvažiavimuose ir pozityviai reiškė-

Gen. Stasys Raštikis, skautų Geležinio Vilko ordeno kavaličius, Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos patalpose 1973 atidaro Kaziuko mugę; kairėje — skautų Ramiojo Vandenyno rajono vadas Vytautas Vidugiris.

Foto L. Kantas

si jų darbuose. PLB V-me seime Toronte jis atstovavo Vakarų apygardai ir buvo pakviestas į seimo prezidiumą.

Visuomenišku taktu, nuosaikumu ir skautišku sąžiningumu V. Vidugiris sudarė palankią atmosferą išspręsti Los Angeles Lietuvos nepriklausomybės šventės ruošimo nesu-

General Stasys Rastikis, recipient of the 1st Lithuanian Scout Order, "Geležinis Vilkas," at the opening ceremonies of one of the Lithuanian Scout activities. At the far left, commissioner of Lithuanian Scouts Association, Western Region, Vytautas Vidugiris, with other scout leaders.

tarimus. Konkrečiuose Lietuvių Bendruomenės darbuose, Vakarų apygardai, kaip turinčiai nedaug apylinkių, iki tam tikro laipsnio tenka vykdyti ir apylinkių darbus. Savo trijų metų kadencijos laikotarpyje V. Vidugirio vadovaujama valdyba kultūrinių bei visuomeninių darbų nemaža atliko. Iš Kalifornijos bendruomenininkų apygardos valdybos pastangomis įplaukė Krašto valdybon nemažos sumos Lietuvos laisvinimo darbams vykdyti.

Politinio-visuomeninio intereso skatinamas V. Vidugiris veik kasmet dalyvauja Lietuvių Fronto Bičiulių organizuojamose politinių studijų programose ir kitose su Lietuvos laisvinimu susijusiose klausimų svarstybose kaip pozityvus ir blaivus žvilgsnio pokalbininkas. Jo interesų akiratis neužsibaigia prie organizacinio-visuomeninio gyvenimo ribų. Jaunystėje buvo neblogas sportininkas (krepšinis, lengvoji atletika), o Los Angelėse davė savo įnašą ir scenos menui. Priklausė ir vaidino Los Angeles Lietuvių Dramos sambūryje ir publikos buvo vertinamas kaip vienas iš iškilesnių aktorių.

Laimingi visuomeniniai sambūriai, kuriems vadovauti demokratinio proceso keliu reikiama laiku į reikiamus postus ateina tinkami žmonės. Vytauto Vidugirio atėjimas į vyriausiąją Skautų Brolijos vadovietę yra geras ženklas ne tik skautams, bet ir visai darnos, susiklausymo ir prasmingo lietuviško darbo siekiančiai lietuvių visuomenei.

J. Kij.

Vytautas Vidugiris, trečias iš dešinės antroje eilėje, atlieka vaidmenį Jurgio Gliados dramoje "Čiurlionis".

Foto L. Kantas

Vytautas Vidugiris (third from right, top row) with Lithuanian Drama Ensemble after one of their performances.

Lietuvių Fronto Bičiulių politinių studijų svarstybose Lietuvos laisvinimo problemas svarsto Simas Kudirka (kalba), L. Valiukas, V. Vidugiris, dr. J. Žmuidzinas ir dr. F. Palubinskas
Foto L. Kantas

Political Symposium Panel in Los Angeles in 1975. Left to right. Speaker, Simas Kudirka, L. Valiukas, V. Vidugiris, Dr. J. Zmuidzimas and Dr. F. Palubinskas.

Juozas Vaišnys, SJ, žurnalo "Laiškai Lietuviams" redaktorius.

The editor of "Laiskai Lietuviams," Rev. Juozas Vaisnys, S.J.

'Laiškų Lietuviams' premijos

Lietuvių mėgiamas žurnalas "Laiškai Lietuviams" tėvų, jėzuitų leidžiamas Chicagoje, kovo 10 d. turėjo savo premijų įteikimo vakarą. Parengimas sukaktuvinis: 20 metų nuo konkursų pradžios ir pradedami 30-ti žurnalo gyvavimo metai.

Šiomet konkurso rašinio tema buvo "Geras draugas". Visas keturias premijas laimėjo moterys: I — A. Kamantienė (\$150). II — D. Staniškienė (\$100), III — N. Gailiūnienė (\$75), ir IV — E. Paulikienė (\$50).

Jury komisiją sudarė: pirm. dr. Z. Smilga, sekr. D. Kučėnienė, kun. J. Borevičius, A. Likanderienė, I. Laucienė; mecenatai: St. Ručkienė, dr. L. Kriaučeliūnas, Veselkai. Me-

cenatų vardu kalbėjo dr. L. Kriaučeliūnas. Jis pasidžiaugė, kad "Laiškai Lietuviams" nagrinėja aktualias problemas, gerai redaguojami kun. J. Vaišnio; sveikino tėvus jėzuitus ir žurnalo redaktorių.

Premijas laimėjusių vardu kalbėdama A. Kamantienė dėkojo, kad skatino ta draugystės tema rašyti, nes juk žmonijos ateitis daug priklausys nuo tų, kurie ieško draugiškų santykių tarp žmonių, kurie įstengia statyti tiltus tarp tautų ir žmonių. Rašydama ji turėjo minty draugus, su kuriais gyvenimas suvedė; beliko tik viską ant popieriaus iškloti.

Publika buvo pradžiuginta meniška baletų programa, kurią atliko dvi stipriausios lietuviškos balerinos Chicagoje: Birutė Baricaitė ir Violeta Karosaitė, vaizduodamos baletų mokyklos pratimus, o taip pat sklandžiai atlikdamos ir klasiškojo baletų numerius, įterpdamos ir moderniojo baletų kūrinių, parodydamos plačią savo baletinių sugebėjimų skalę, šokdamos solo ir duetu. Joms buvo įteiktos pelnytos rožių puokštės.

Programą sklandžiai pravedė pats žurnalo redaktorius kun. J. Vaišnys. Parengime dalyvavo svečių iš New Yorko, Clevelando ir kitų vietų, o taip pat atvykusių iš Lietuvos. Buvo net ir svečių menininkų iš Vokietijos: dr. R. Lampsatytė, fleitistas P. Odinis ir operos solistas D. Sagemueller. Jie netikėtai praturtino programą savo numeriais: pianistė Lampsatytė ir fleitistas P. Odinis su nuostabiu melodingumu atliko Mozarto Andante, dar su priedu bisui, o sol. D. Sagemueller savo gerai išlavintu lyrinio baritono balsu padainavo keturias J. F. Reicharto dainas itališkai. Fortepijonu jam palydą sudarė pianistė R. Lampsatytė. Svečiai menininkai iš Europos susilaukė gausių publikos plojimų.

Po to sekė vaišės. Maldą prieš vaišes sukalbėjo teologijos magistrė seselė O. Mikailaitė, prašydama laiminti rankas, kurios dalina ir kurios ima, laiminti meną ir duoną.

Svečiai skaninosi gerai paruošta vakariene, dalyvavo laimėjimų traukime. Buvo pilna salė.
J. Pr.

Vytautas Vidugiris, JAV LB Vakarų apygardos pirm., sveikina "Lietuvių Dienų" žurnalą jo 25 metų sukakties minėjime.

Foto L. Kantas

Lithuanian-Americans of USA, Inc., Western Region President Vytautas Vidugiris, greeting "Lithuanian Days" magazine publisher Antanas Skirius and his wife, Brone, during the magazine's Silver Anniversary.

PIRMIEJI ŽINGSNIAI KIAULIŲ GATVĖJE

(Fragmentas iš rengiamo pasakojimų rinkinio
"Jaunystės vieškeliais")

— Aleksiuk, sūneli, kelk, jau laikas ruoštis į mokyklą! — žadino mane tėtis iš ryto. — Pasibaigė tavo laisva vasara, nubėgo vaikystės dienos ir nuo šiandien prasideda tau mokslo dienos — pirma diena mokykloje! Važiuosime į Tverų pradžios mokyklą pas mokytoją Sokolą, į "Tverskoje narodnoje učilišče", kaip ten virš durų rusiškai parašyta, ir būsi moksleivis!...

1907 rugsėjo 1 dienos rytas buvo išaušęs gražus ir saulėtas. Gyvenome Zorūbų kaime prie Šlapgirio, keturis varstus nuo Tverų miestelio ir mokyklos. Tverai — istorinis Žemaitijos miestelis, paminėtas dar 13-tojo šimtmečio kronikose, bet savo mažiąjį miestelio vardą buvo išlaikęs ir man lankant pradžios mokyklą. Jau 1776 metais Tverai buvo vienas iš 14 Žemaitijos pavietai (B. Kviklys, IV t. psl 99). Man lankant Tveruose mokyklą, ten stovėjo graži medinė Šv. Marijos bažnyčia, kurią buvo pastatęs 1897 metais kanauninkas Juozapas Niūniava. Erdvi klebonija, graži altarija vaismedžių sode su bičių aviliais, senelių prieglauda, sinagoga — žydų "šūle" vadinama. Monopolis — valstybinės carinės vodkos parduotuvė. Pradžios mokykla. Nauja vaistinė. Privati pašto agentūra, kurią laikė Antanavičius, dukart per savaitę nuveždamas ir parveždamas iš Varnių paštą. Be to, buvo penkios žydų krautuvėlės, kur parduodavo silkes, žibala, cukrų, druską, saldinius, papirosus "Dobrij molodec" ir pn. Be to, miestelyje gyveno pora "šiaučių ir kriaucių", stalius Mizgiris, kuris mokyklai parūpindavo suolus, mokyklinę lentą ir "lineikas" mokiniams per delnus sukirsti. Tuo ir būsiu visą miestelio branduolį paminėjęs.

Tiesa, miestelis turėjo penkias gatves, tada "ūlyčiomis" vadinamas. Rietavo gatvė vedė į Rietavą ir toliau į Prūsų pasienį ir į Ameriką. Žarėnų gatvė pro Žarėnus į Telšius ir toliau į "matušką Rosiją". Varnių gatvė — į Varnius — į senuosius Medininkus. Laukuvos gatvė į Laukuvą, seną istorinį miestą, ir penktoji gatvė — Kiaulių gatvė — iš miestelio centro ėjo į Tverų bendrąją ganyklą ir niekur toliau. Šia gatve Tverų gyventojai varinėjo į ganyklą savo gyvulius, bet tik ne kiaules. Tad tveriškių sąmojis, nepamiršdamas savo "čiukių" nuopelnų, jų garbei tą gatvę pavadino Kiaulių gatve.

Mano pradžios mokykla Tveruose stovėjo Kiaulių gatvėje ir tėtis mane tą rytą nuvežė į tos Kiaulių gatvės "narodnąją". Jau vien tėvų kalbos apie mokyklą ir mokytoją mano sąmonėje buvo sukėlusios nerimastingą baubą. O čia dar prisidėjo ir toks pašaipos ir ne-

siderinantis su mokykla gatvės pavadinimas. Tačiau mokykloje prasidėjus mokslui ir rudeni ganiavos sezonui užsidarius, niekas tos gatvės vardo nebeminėdavo, it jos visai nebūtų.

Minėdamas Tverų apylinkių gyventojų prekių paklausą, paminėjau papirosus "Dobrij molodec", nes jie mano gyvenime suvaidino, sakysiu, dėkingą rolę dar prieš lankant mokyklą. Tad, neįžengęs dar į klasę, įterpsiu ir šį mano "istorinį" įvykį.

Buvau dar tik kandidatas į pradžios mokyklą, ėjau septintus metelius. Pažinojau kone visus Zorubų kaimo gyventojus, jaunimą, o ir jie mane gerai žinojo. Kaimo kelias į Medingėnus ėjo pro mūsų namus. Syki, man stovint ant kelio už vartų, matau — ateina iš Tverų man pažįstamas Platakis Pranis, jau geras pusbernis ir, įsikandęs papirosą, leidžia dūmų kamuolius. Priėjęs sustojo ir klausia: "Sveiks, vyre, kun če dirbi, ar nori užrūkyt?".... Neilgai galvojęs apie tokią netikėtą pagundą ir sakau jam: "Kur če, Prani, tokį gerą daiktą nenorėsi!" Tas tuoj kyšt ranką į kišenę ir ištraukė tokį raudoną papirosų pakelį ir duoda man apžiūrėti, pačiupinėti, sakydamas: "Veizėk, su kokia raudona švaraka, su juoda barzda tas "Dobras malačius" če dūmą traukia! Už penkis kapeikas pas Sorķę Benjošatę gali nusipirkti!".... Iš visų šešių pusių įdėmiai apžvelgiau pakelį, ir "Dobrij molodec" man pasirodė tikrai stotingos išvaizdos barzdočius, tikras didvyris. Nežinojau tada, kad panašiai buvo vaizduojamas rusų epinės poezijos liaudies didvyris Ilja Mūromec, apie kurį vėliau penktoje gimnazijos klasėje teko atmintinai kalti jo žygdarbius. Laikant tą didvyrį rankoje, pajutau viliojančią pagundą pamėginti leisti iš burnos dūmą, paragauti jo aromata. Pranis paėmė pakelį, atkišo man ir pasiūlė papirosą. Atsrgiai įsikišau tą gėrybę tarp lūpų. Pranis prikišo savo žaruojančio papiroso galą ir liepė man traukti. Netrukus iš mano burnos pradėjo smilksti dūmai! "Trauk sveks!" — pasakė man ir nudūlino keliu į Šlapgirį.

Palikau vienas su papirosu. Kad motina iš namų nepamatytų manęs rūkant, namuose nebuvo rūkorių, prisiglaudžiau prie vartų storo stulpo ir namiai pūčiau dūmus. Tik staiga iš karto šliūkšt ir pasipylė iš visų stulpo pusių vanduo. Persigandau ne juokais. Išsyk net pamaniau, kad tas vanduo pasipylė iš to mano papiroso "Dobrij molodec", bet kai atsigrėjau į stulpą, pamačiau už jo mano pusseserę Kristę su kibiru rankoje. Toji, išvydus mane, iš apstulbimo išvertė dideles akis ir teatraiškai išgąščio poza aiktelėjo: "Ak, tai tu, vaikeli, čia papirosą dūmiji, o mes su mama pro langą žiūrėdamos negalėjome nusistebėti, kaip tas senas vartų stulpas galėjo užsidegti?! Mama pasiuntė mane su kibiru stulpą gesinti!..."

Už stulpo stovėdamas nesuslapau, bet tokia pajuoka buvau taip sugėdintas, kad "Dobrij molodec" dūmą tuoj mečiau kuo toliausiai ir savyje nusprendžiau daugiau niekad neberūkyti. To nutarimo prisilaikiau visą tolimesnį gyvenimą.

Dabar, po šių mano "pirmųjų žingsnių" ženkime į mano alma mater — Tverų pradžios mokyklą. Buvau jau devynerių metų ir namie besimokydamas, tėvo repetuojamas, latviškai ir rusiškai skaityti, rašyti ir kalbėti. Taip pat laisvai kalbėjau žemaitiškai. Mokėjau visus keturis aritmetikos veiksmus, bet uždavinių nebuvo bandęs spręsti. Tad su tokiu žinių bagažu ir buvau pristatytas mokytojui rusui, teisingiau sakant, gudui Sokolui, baigusiam Minsko mokytojų seminariją ir jau kelerius metus mokytojaujančiam Tveruose.

Sokolas, dar jaunas nevedęs vyras, sutiko mus labai draugiškai nusiteikęs, it senus pažįstamus, nors tėvas artimesnės pažinties su juo neturėjo. Jau iš tolo mus ateinant pamatęs, jis linksmai sušuko: "Jau regiu savo pirmąjį mokinį!" Jis nusiskundė tėvui, kad nuo rugsėjo pirmos dienos mokykloje turi prasidėti mokslas, bet mokinių nėra. Ūkininkai savo vaikus išleidžia į mokyklą tik po bulviakasio ir kai piemenukai užbaigia piemenauti. Tad normalus mokslas galės prasidėti tik spalio mėnesį. Mane mokysias vieną, gal dar kas ateis, bet pradžios mokyklų inspektorui jau galėsiąs pranešti, kad mokslas jo mokykloje jau prasidėjęs. Į kurį skyrių mane paskirsiąs, pamatysias, gal tiksiu į trečiąjį, spėliojo. Toks mokytojo draugiškas sutikimas mane iš karto padrąsino.

Pradžios mokslo kursas mokykloje buvo tuomet trimetis, ir visas dėstymas buvo grynai rusiškas, viskas rusų kalba. Mokiniai buvo suskirstyti į tris skyrius: pirmamečiai į pirmąjį skyrių, antrokai į antrąjį ir trečiokai į tretįjį skyrių. Kadangi mokykloje tuomet buvo tik vienas mokytojas ir vienas klasės kambarys, tad ir suolai buvo sustatyti skyrių eilėmis. Pirmasis skyrius buvo pats didžiausias, turėjo dvi eiles suolų, antras skyrius jau vieną eilę, suolų, o trečias skyrius buvo pats mažiausias, nes mokinių, berniukų ir mergaičių, kasmet vis nubyrėdavo. Pirmajame skyriuje pramokęs rusiškai pasirašyti vardą ir pavardę, vienas kitas jau laikė save "gramotnu", ir visas mokslas buvo baigtas.

Kiti pasimokydavo dar antrus metus antrajame skyriuje, o į trečią skyrių ateidavo tik "išrinktieji". Tad jau pirmais metais trečiajame skyriuje buvome tik dvylika mokinių, nors visoje mokykloje susirinko 62 mokiniai. Dalį norinčių patekti į mokyklą mokytojas nebegalėjo priimti, nes stokojo suolų ir vietos suolams pastatyti. Vienam mokytojui dirbti su trimis skyriais ir su 62 galvomis buvo nelengvas darbas.

Tenka pasakyti, kad senoji Tverų pradžios mokykla buvo prieš kurį laiką sudegusi ir penkių dešimtinių mokyklos sklype buvo belikę tik apdegę akmenys ir plytų pamatai, tvartas ir keli vaismedžiai. Žemė ir pieva buvo derlinga, ir tai buvo mokytojui geras priedas prie algos. Tad mokyklai buvo pasamdytas aukštokas privatus namas toje Kiaulių gatvėje. Vienaime namo gale, išgriovus sieną, iš dviejų kambarių buvo sudaryta klasė, antrajame gale buvo mokytojo butas.

1909 m. pavasarį, man baigus mokyklą, buvo pradėta statyti nauja Tverų pradžios mokykla senoje vietoje. Tėvui buvo pavesta atleisti nemokamai iš valstybinio miško, iš Šlapgirio, mokyklai reikalingą statybinių medžiagą. Ūkininkai, kurių vaikai ėjo ar buvo būsimieji kandidatai pradžios mokyklai, tą miško medžiagą sukirto ir su talka suvežė į lentpiūvę, taip kad Sokolas iš skirtų statybų lėšų galėjo pastatyti gražią ir erdvią dviejų klasių pradžios mokyklą. Kai aš 1910 metais, jau Rygos gimnazistas, vasarą aplankiau savo pirmąjį skyrių ir gerbiamą mokytoją, tai Sokolas mielai išvedžiojo mane po visą naują pastatą. Dvi atskiros šviesios erdvios klasės, didelė rūbinė mokiniams, butai dviem mokytojams. Tverai galėjo didžiulis nauja gražia pradžios mokykla.

Tą atmintiną mano pirmos dienos mokykloje rytą mokytojas pakvietė tėvą ir mane arbatėlės, kur buvo bičiuliškai pasikalbėta ir sueita į nuoširdžią pažintį. Vėliau, tėvui atsisveikinus, mokytojas įvedė mane į klasę ir pasodino į pirmą suolą. Klasė atrodė man didelė, pilna suolų, bet be mokinių, tuščia. Joje buvo pastatyta keturios eilės suolų, stalas mokytojui, didelė mokyklinė lenta ant kojų, nešiojama nuo vieno skyriaus prie kito. Ant sienos kabojo caro portretas ir greta jo spalvotas Rusijos žemėlapis. Vėliau, kai pradėjau mokytis Rusijos istoriją, paaiškėjo, kad tai buvo istorinis žemėlapis, kuriame atskira spalva buvo nurodyta kiek ir kur kiekvienas Rusijos caras ar imperatorius buvo užkariavęs ir prijungęs prie Rusijos iš kaimyninių valstybių svetimas žemes. Kampe stovėjo mokyklos knygų spinta ir tarp klasės dviejų durų didelė balta krosnis. Kitos trys kambario sienos turėjo po du langus. Pirmas įspūdis buvo man ne koks.

Čia norėčiau įterpti prisiminimą apie kitą tolimą Cerpenės pradžios mokyklą, aplankytą per I-jį Pasaulinį karą Šiaurės Latvijoje, kur iki 1872 mokytojavio mano senolis iš motinos pusės. Mokslas Latvijos pradžios mokyklose iki tų metų buvo dėstomas latvių kalba, bet Rusijos vyriausybei rusifikacijos tikslu įvedus dėstymą mokyklose rusiškai, senolis buvo iš mokytojo pareigų atleistas, nes nemokėjo rusų kalbos. Tada daug latvių mokytojų nustojo darbo. Cerpenės mokykla stovėjo atskirai, toli nuo kitų gyvenviečių tarp miškų. Kai 1915 vasarą užėjau į tą seną mokyklą ir pri-

sistačiau mokytojai, toji bematant mane sustiko lyg savo sūnų ir tuoj priminė man, kad juk šioje mokykloje prieš 40 metų mokytojavio mano senolis Janis Irmejs. Ji svetingai išvedžiojo mane po visus mokyklos kambarius ir sandėliukus, kur einant pro duris man reikėjo palenkti galvą, kad netrenkčiau į viršdurį, o klasėje mano galva vos nesiekė lubų. Vienas kambarys buvo mokinių miegamasis berniukams, kitas mergaitėms, kur palei sienas stovėjo dviejų aukštų lentynos — gultai mokiniams. Žiemą mokiniai iš toliau ateidavo į mokyklą visai savaitei ir tik šeštadienį grįždavo namo parsinešti maisto ir švarių baltinių. Atskirame sandėliuke laikydavo kiekvienas atskirai savo maistą. Virtuvėje galėjo virti. Vasarą mokinių nebuvo, bet sandėliukas dar atsidadė ruginės duonos rūgščiu raugu. Tad mano Tverų pradžios mokykla buvo nepalyginamai geresnė.

Mano mokytojas Josif Michailovič Kutilovskij-Sokol pasikniso knygų spintoje, atnešė ir įteikė man visą pluoštą rusiškų knygų, sakydamas:

— Čia tau visiems metams mokytis. Gerai pasimokysi, gerai užlaikysi ir pavasarį man grąžinsi.

Vadovėlius mokykloje gaudavome naudotis nemokamai, bet sąsiuvinius, rašalą, plunksnakočius ir plunksnas, grifelius ir grifelinę lentelę reikėjo nuosavas turėti.

Mokyklos spintoje ant lentynos pastebėjau ir keliolika egzempliorių knygų su užrašu lotyniškais raidėmis ELEMENTORIUS. Tuos lietuvių kalbos vadovėlius Sokolas vėliau išdalino mokiniams sakydamas: "Neškitės namo ir skaitykite, o kai perskaitysite, grąžinkite.."

Kai vėliau peržiūrėjau visas gautas knygas, tai jų branduolį sudarė stora rusų chrestomatija "Veščnyje vschody" ir rusų kalbos gramatika. Be to, buvo dar Rusijos geografijos knyga ir gan tvirtas aritmetikos uždavinynas. Tikybos vadovėlių žadėjo duoti vėliau.

Mokytojas atidarė chrestomatiją ir pasiūlysiame puslapyje liepė man skaityti. Prisimenu, buvo tai pasakėčia apie "pravdą ir krivdą". Perskaičiau gan laisvai. Liepė atpasakoti. Sunkumų neturėjau. "Chorošo", pasakė mokytojas, "o dabar paimk sąsiuvinį ir švariai nusirašyk pirmąsias dešimt eilučių". Po to buvau paliktas vienas rašyti savo pirmąjį klasės darbą. Sėdau rašyti, perrašiau. Kai grįžęs mokytojas patikrino, klaidų nerado. Vėl pasakė "chorošo", paskyrė namų darbą skaityti ir rašyti ir pirmą dieną paleido namo. Liepė pasakyti tėvams, kad būsiu paskirtas į trečią skyrių. Trečias skyrius! Aš jau trečiokas, tas mane pradžiugino, bet namų darbas man buvo didelis nusivylimas. Buvau manęs, kad visas mokslas vyksta mokykloje, o po pamokų, grįžęs namo, būsiu laisvas paukštelis!...

Ir taip prasidėjo ištisas dvi žiemos mano vaikščiojimas į Tverų mokyklą. Keturi vars-

tai ten, keturi atgal. Blogu oru ir purvinu keliu, kai tėvas ar namiškai turėdavo laiko ir laisvą arklį, pavėžindavo, o šiaip su knygų ir grifelinės lentelės nešuliu pėsčiomis. Buvo ir kiek trumpesnis takas pro Patverių dvarą, bet trys dvaro šunys man buvo įvarę baimės. Buvo sykių užpuolę laukuose jau už dvaro, kai nebeturėjau lazdos atsiginti. Greičiau už šunis nepabėgsi, tad pagriebęs pasitaikiusį vos pakeliamą akmenį iškėliau jį į viršų ir atsisostojęs vietoje laukiau. Šunys, matyt, pamainė, kad jiems pyrago siūlau, tuoj sušvelnėjo, bet kai įsitikino, kad akmuo, pabūgo ir paliko mane ramybėje. Įvyko panašiai kaip tam rusų teisėjui, kuriam teisiame, negrinėjant bylą, vis parodydavo į skepetą įrištą gniūžtę. Teisėjas, pamanęs, kad teisiame jam siūlo aukso, kaltininką išteisino, o kai sužinojo, kad toje gniūžtėje buvęs įrištas akmuo, padėkojęs Dievui už gyvybės išgelbėjimą....

Pirmas dvi savaites prasėdėjau mokyklos suole vienas, trečią savaitę jau atėjo Osip Padlaba su broliu iš Taukoličių kaimo. Taip jį vadino mokytojas, taip jis rašydavo savo vardą ir pavardę sąsiuvinyje. Tai buvo geras trečiojo skyriaus mokyklos draugas su kuriuo teko glaudžiai bičiulauti dvi žiemas, o mokyklą baigus, vėliau niekad nebepasimatėme. Jiems atėjus, pradėjo rinktis ir kiti mokiniai, ir spalio mėnesio pradžioje prigužėjo pilna mokykla. Kai kuriems pritrūko net vietos. liko nepriimti.

Mokytojas K.-Sokol, taip jis visur pasirašydavo, buvo jau kiek pramokęs kalbėti žemaitiškai ir su mokinių tėvais ir šiaip žmonėmis susikalbėdavo žemaitiškai, bet mokykloje visas mokslas ėjo vien tik rusiškai ir mokiniams buvo griežtai uždrausta net per pertraukas tarpusavyje kalbėti lietuviškai. Už tokį nusižengimą bausdavo, palikdavo po pamokų.

— Greičiau išmoksitės rusiškai kalbėti, — įtikinėjo mus, pats visai ir savo pedagogo negalvodamas, kad rusina lietuviukus. Jis buvo tik geras dėstytojas ir savo pedagogo darbą dirbo sąžiningai.

Nežinau, kaip jautėsi atėję į mokyklą pirmojo skyriaus mokiniai, nesuprasdami nė žodelio rusiškai, bet po trejų metų trečiojo skyriaus "abiturientai" jau gerai ir laisvai kalbėjo ir rašė rusiškai. Pažinojau pieš mane baigusį "abiturientą" Knistautą iš Tverų miestelio. Tas gavo Sedoje valsčiaus raštininko padėjėjo vietą, ir viršaitis Bilevičius mano tėvui stebėjosi, kad tas Sokoło mokinytis, tik tris skyrius baigęs, rašė rusiškai taisyklingiau už jo valsčiaus raštvedį — "pismovoditėlį" rusą.

Patyriau ir aš Sokoło suteiktas man geras mokslo žinias. Jis spaudė mus prie rimto darbo mokytis ir pats netingėjo su mumis dirbti. Paleidęs popiet pirmą ir antrą skyrių namo, mus trečiokus užlaikydavo dar visą valandą. Rašėme tada diktantą ar atpasakojimą. Parašius, kitas mokinytis turėjo patikrinti ir rastas

kalbos klaidas, gramatikos klaidas, rašybos klaidas ištaisyti pieštuku ir pasirašyti tikrines. Mokytojas po to vakare, tikrindamas sąsiuvinius, pamatydamas savo mokinių silpnąsias vietas. Taip pat vertė atmintinai išmokti daug rusų poetų eilėraščių "deimančių" — Maikovo, Nikitino, Nekrasovo, Puškino, Lermontovo ir kitų poetų eilėraščių, Krylovo pasakėčių ir net Gogolio proza parašytą "Čuden Dnepr pri tichoj pogode". Kai baigęs keturis skyrius 1909 m. rudenį nuvažiavau į Rygą laikyti konkursinių egzaminų į pirmą gimnazijos klasę ir iš didelio skaičiaus kandidatų tik dar keli buvome priimti į likusias iš pavasario laisvasias vietas. Kai pradėjau gimnazijoje mokytis, pajutau tą Sokolo man suteiktą mokslo bagažą vertę Tveruose. Taip pavyzdžiui Rusijos geografiją su visomis jos gubernijomis gimnazijoje mokėmės tik ketvirtoje klasėje, o aš tas visas gubernijas ir jų įžymybes buvau jau gerai įkalęs į galvą Tverų pradžios mokykloje. Lietuva rusų geografijoje nebuvo paminėta. Buvo "Pribaltijskij kraį" iš trijų gubernijų: "Estliandskaja, Lifliandskaja i Kurliandskaja gubernija" su Palangos miestu. Mūsų Lietuva buvo priskirta prie "Zapadnij kraį", kuri sudarė šešios gubernijos: Kauno, Vilniaus, Gardino, Minsko, Vitebsko ir Mogilevo. Vieno latvio rašytojo atsiminimuose skaičiau, kad XIX š. viduryje rusų geografijos vadovėlyje pradžios mokykloms buvęs parašytas toks kuriozas, kad "prie Baltijos jūros gyvena tautelės (plemena), kurios ten išsimaitina iš uogų ir grybų".

Rudenį 1908 metais pradžios mokyklų kursas Rusijoje, ir taip pat Lietuvoje, buvo prailgintas vienieriems metams. Tveruose rudenį atsidarė ketvirtas skyrius. Aš ir kiti trečiokai pasilikome lankyti ketvirtą skyrių. Grįžo pora mokinių iš anksčiau baigusių trečią skyrių ir ketvirtame skyriuje susirinkome per dešimt moksleivių.

Rudenį, kai mokslas pas Sokolą jau buvo prasidėjęs visuose keturiuose skyriuose ir uoliai dirbome užduotą darbą, staiga pasigirdo Kiaulių gatvėje artėjanti skambalo daina! Dar negirdėtas įvykis! Prie mokyklos vartelių sustojo porinis pašto arklių vežimas. Už vežiko brike sėdėjo jaunas skrybėlėtas ponaitis. Sokolas, išgirdęs tą žvangulių dainą, tuoj išskubėjo sutikti svetį, pasakęs, kad čia atvažiavo jo lauktas mokytojas. Tai buvo Sigizmundas Kundrotas, baigęs Kauno mokytojų seminariją ir paskirtas antruoju mokytoju į Tverų pradžios mokyklą.

Vieną rytą po to atėjimo į mūsų mokyklą, radome klasę perskirtą lentų siena į dvi dalis. Vieną klasę sudarė pirmas ir antras skyrius, ir joje mokytojavo Kundrotas, kitą klasę vėl sudarė trečias ir ketvirtas skyrius, kur mokė Sokolas. Kundrotas savo klasėje pradėjo mokytį per savaitę jau kelias pamokas ir lietuvių kalbos, bet šiaip rusų kalba kalbėti

mokykloje buvo privaloma kaip ir pirmiau. Trečias ir ketvirtas skyrius lietuvių kalbos pamokų dar neturėjo.

1909 m. balandžio mėn. pasibaigė mokslas mūsų mokykloje. Iš ketvirto skyriaus buvome paskirti važiuoti į Varnius laikyti egzaminų aštuoni "abiturientai". Iš Tverų išvažiavome dviem vežimais kartu su Sokolu. Varnių pradžios mokykloje jau radome suvažiavusių mokinių iš aplinkinių pradžios mokyklų: Žarėnų, Luokės, Laukuvos, Pavandenės, Užvenčių, žinoma, Varnių ir Tverų. Visų net nebeatsimenu. Egzaminų komisiją sudarė pradžios mokyklų inspektorius su keliais mokytojais. Parašėme diktantą, gana painų, reikalaujantį gerą raidės "jatj" žinojimą, kur jį dėti, kur ne. Lengvai išsprendėme raštu aritmetikos uždavinį, nors ir tas nebuvo iš lengvųjų. Po to žodžiais atsakinėjome į klausimus iš rusų gramatikos, sintaksės, iš rusų istorijos nuo Riuriko iki Nikalojaus II, iš geografijos apie Rusijos gubernijas ir kur jas rasti žemėlapyje. Varnių klebonas egzaminavo tikybą.

Mūsų Tverų grupė pasirodė savo pažymiais geriausia ir už gerą mokinių paruošimą Sokolui buvo vėliau paskirtas sidabro medalis. Prieš tai jis jau buvo apdovanotas pagerimo lapu ir bronzos medaliu.

Grįžome iš Varnių naktį, jau visai sutemus Pavažiavus kokių tris varstus nuo Varnių, tik staiga tamsoje suriko griežtas balsas: "Stoj, stoj!" Sustojome. Iš karto nesupratau, ar plėšikai apstojo, bet greit įsitikinome, kad tai Varnių pristavas su savo stražnikais. Kai jie prikišo savo nosis ir "berdiankas" (šautuvus) prie mūsų vežimo, Sokolas pradėjo juoktis: "Ko jūs mano mokinius gąsdinate! Grįžtame iš egzaminų!" Tie tuoj atpažino Sokolą ir atsiprašė. Jie buvo pamanę, kad čia naktį pabėgėliai naujokai važiuoja per sieną į Prūsiją ir į Ameriką. Tuomet tokios ekskursijos buvo madoje, ir žmonės pasakodavo, kaip pasamdyti žydėliai parubežyje tokius vyrus per sieną išlydėdavo į Prūsiją.

Parvažiavome į Tverus linksmi, nors ir visai negėrę, bet gerai išlaikę egzaminus. Pasibaigė mano mokslas Tverų pradžios mokykloje, bet per visą vasarą mokiaus, nes užgulė didelis rūpestis. Rygos gimnazija pranešė, kad norint įstoti į jos pirmą klasę, reikia rugpiučio 6 dieną laikyti konkursinius egzaminus.

Kas dabar toliau bus? "Neišlaikysi, vaikel, egzaminų, eisi žąsų ar kiaulių ganyti!" Taip, tiesa, man tuomet nebuvo pasakyta, bet jaučiau, kad užgriuvo rimta problema. To medaliai antroji pusė atrodė man tamsi. Tačiau tėvas, senas carinės gvardijos vyr. puskarininkis, man patarė per egzaminus netylėti ir drąsiai rėžti, kad ir suklydus. Patarimas, matyt, padėjo, konkursą išlaikiau, bet tai jau kita byla.

Kilus I-majam Pasauliniam karui, mano mokytoją Sokolą, nors ir ne aktyviosios karo

tarnybos, mobilizavo. Vėliau aplankiau jį Estijoje, kai frontas mane buvo atskyręs nuo Lietuvos ir tėvų. Sokolas, karo valdininkas, dirbo Valko Intendantūroje ir kartais mane sušelpdavo rubliais, nes su tėvais jokių ryšių neturėjau per trejus metus. Sokolas patarė man studijuoti Petrapilyje, kur pas savo pažįstamą parūpino man butą. Po karo, 1919 m. man jau grįžus, sužinojau, kad Sokolas, grįždamas iš Rusijos, susirgo šiltine ir Vilniaus ligoninėje mirė, Tverų nebepasiekęs.

PASKIRTOS DAILĖS PARODOS PREMIJOS

New Yorke vasario 10-11 dienomis Kultūros Židiny buvo surengta Dešimtoji dailės paroda, kurią surengė Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygarda. Paroda išskilmingai atidaryta vasario 10 d., šeštadienį, įteiktos premijos, pagerbti ir prisiminti mirę dailininkai. Specialiai pagerbta dail. Adomas Varnas jo 100 metų sukakties proga. Taip pat pagerbtas ir dail. Kazys Šimonis, miręs 1978 m. Lietuvoje. Buvo išstatyta abiejų dailininkų paveikslų, ir jų pieštų pašto ženklų. Apie juos kalbėjo Paulius Jurkus. Parodytas filmas, kaip Adomas Varnas piešia gamtoje (Filmuota Kazio Matuzo).

Antrą parodos dieną buvo koncertas ir literatūros vakaras. Iš Bostono buvo atvykęs styginis kvintetas, kuriame groja du lietuviai: kompozitorius Jeronimas Kačinskas, kuris yra ir neoficialus to kvinteto vadovas, ir smuikininkas Izidorius Vasyliūnas. Jie atliko Dvoržako kvintetą ir J. Kačinsko sukurtą kvinteto dvi dalis. (Tai buvo pirmas to kūrinio atlikimas). Literatūrinėje dalyje iš savo raštų skaitė L. Dovydenas. Apie jį kalbėjo literatūros istorikas Pranas Naujokaitis.

Po koncerto-literatūros vakaro paroda uždaryta.

Premijos paskirtos tokios:

Kultūros Tarybos premija — Juozui Bagdonui; Čiurlionio vardo premija — Onai Paškevičienei; 10-tos dailės parodos premija — Antanui Kairiui; Adomo Varno 100-tojo gimtadienio premija — Jonui Rūteniui; Tautinės tematikos — Ilonai Brazdžionienei; Tradicinio meno — Juliui Šukiui; Jury komisijos premija — Zenonui Ūseliui; Jaunojo dailininko premija — Gražinai Sakalauskienei; Populiarumo — Česlovui Janušui.

LD IŠLEISTOS KNYGOS VAIKAMS IR JAUNŲMUI

Vytės Nemunėlio **Meškiukas Rudnosiukas**. Spalvotos dail. V. Stančikaitės iliustracijos. Kietais viršeliais. Kaina \$4.00

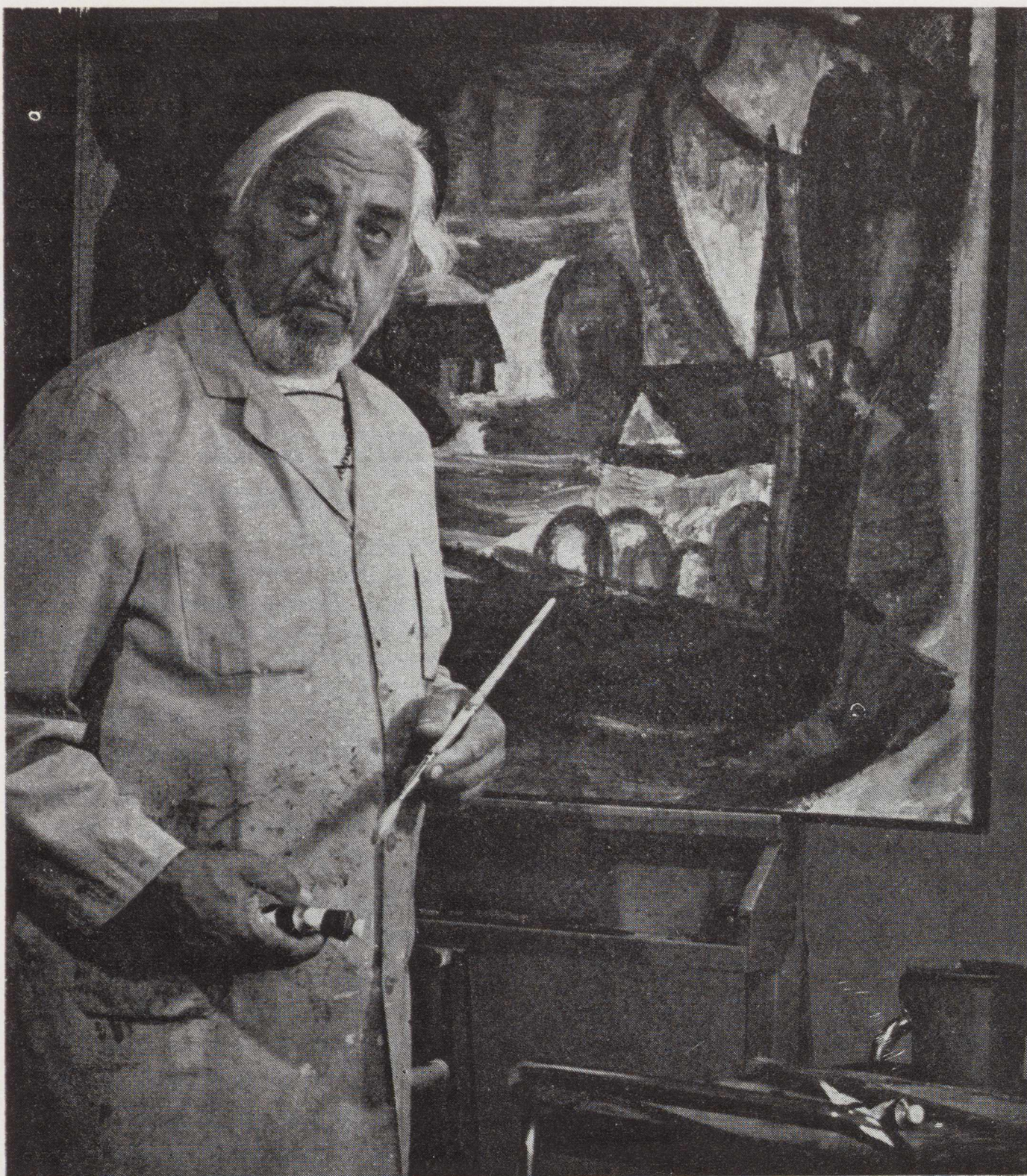
Pridėkite persiuntimui 50 cent.

Danutės Brazytės-Bindokienės **Keturkojis ugniagesys**. Apysakaitė mažiesiems. Su Zitės Šodeikienės iliustracijom.

Kaina su prisiuntimu \$2.50

Daumanto Čibo **Žaižaras**. Iliustravo dail. Ada Korsakaitė-Sutkuvienė.

Kaina su prisiuntimu \$2.50

Dail. Viktoras Vizgirda prie savo kūrinio.
Nuotr. K. Daugėlos

Artist Viktoras Vizgirda at his work.

Dailininkas Viktoras Vizgirda sukaktuvininkas

Šių metų pradžioje dailininkui suėjo 75 metai; Dailininkas tebėra kūrybingas ir kupinas naujų sumanymų bei planų — naujaušias jo darbas — ką tik nuo molberto nuimtas poeto A. Gustaičio portretas. Iš Kalifornijos V. Vizgirda parsivežė naujų gamtovaizdžio škiečių, kuriuose puikuoja didingi eukaliptai ir kita egzotinė augmenija.

* * *

Dailininkas Viktoras Vizgirda — originalus menininkas kūrėjas ir profesorius, gyvenęs Amerikoje, prie Atlanto, su žmona Elena jau keleri metai žiemomis lankosi Kalifornijoje, kur gyvena jų sūnus Rimas ir marti Danguolė bei du vaikučiai.

Šiomet jų atsilankymas buvo ypač išskirtinai įdomus, nes 1979 m. sausio 14 d. vaikų rezidencijoje buvo iškilmingai ir šiltai atšvęstas dailininko 75-tas gimtadienis.

Ilgesnį kalboje Bronys Raila apibūdino menininką, kuris, iš tikro, pasižymi savita kūryba, darančia įtakos ir jaunesnei lietuvių dailininkų kartai.

Didelio draugų bei gerbėjų būrio apsuptas, dailininkas buvo originaliai pasveikintas poeto Bernardo Brazdžionio, kuris rubajatais "apgiedojo" sukaktuvininko gyvenimo "tris ketvirtadalius", iš humoristinės pusės. Sveikinimo adresą pasirašė visi susirinkusieji, savaip ir savotiškai kai kurie dargi savo parašus pailiustruodami.

Viktoras Vizgirda yra kūrybingas ir darbštus; po atostogų ir gero poilsio Kalifornijoje, laukiama jo naujų įdomių kūrinių.

Sukaktuvininko kūryba verta platesnių studijų. Šių kelių žodžių prisiminimu norima tik jį pasveikinti gmtadienio proga ir palinkėti kūrybingų ateities metų.

A. R.

V. Vizgirda

BAŽNYTKAIMIS
Acrylic, 1970

V. Vizgirda—Village with the Church.
—Acrylic 1970

V. Vizgirda

ŽMONOS PORTRETAS
Acrylic, 1970

V. Vizgirda—Portrait of his Wife.

—Acrylic 1970.

Stasys Santvaras

RUBAJATAI

50

Plačiau laukan atvėriau žalio stiklo angą,
Regiu, kaip okeanas gena bangą paskui ban-
/gą — —
Lydžiu tolyn žuvėdrų skrydį, o galvoj kvaila
/ mintis:
Kas ryt, o gal poryt žiūrės pro tą atvertą
/ langą?

104

Viešpatie, vis ragina mane Tavęs bijoti:
Kaipgi tat pasotint geismą nuodėmės besotį?..
Leiski man, ak leiski man, meldžiu Tave,
Nors šiame gyvenime ant velnio joti!

185

Tu nerėpa niekad nebuvai, nenuorama Stasy,
Gal tik per dažnai pakibdavai svajonių debesy.
Kogi tu dabar griuvai į tokį baisų alkį?....
Apgaus tave ir ta viliojimų diena blausi!

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS

1978 M. PREMIJA

PASKIRTA STASIUI SANTVARUI

UŽ KNYGĄ "RUBAJATAI"

Lietuvių Rašytojų Draugija kasmet skiria 1000 dol. premiją (mecenatas Lietuvių Fondas) už geriausią tais metais išleistą knygą. 1978 metų premija paskirta poetui-dramaturgui Stasiui Santvarui už poezijos knygą "Rubajatai". Jury komisiją sudarė: pirmininkas Pranas Visvydas, sekretorė Alė Rūta, nariai: Bern. Brazdžionis, Bronys Raila ir prof. dr. Elena Tumienė.

Čia spausdiname keletą parinktų ketureilių iš premijuotos knygos, kurioje yra 337 ketureiliai arba rubajatai.

242

Palovis pilnas baltų, stalčiai — marškinių,
O spintoj dar didesnio grožio gaminių!
Kai teks BASAM išeit kitan pasaulin —
Tą turtą vargo bus pasiūsti po velnių.

249

Nėra prasmės, sakau gi jum — liūdėt nėra
/ prasmės:
Raudom nenugalėsim rūpesčių ir sielvartų
/ grėsmės!—
Užkurkim laužą, kepkim puotai ungurius ir
/ antis, —
Testinga mums tiktai VELYKINĖS giesmės!

299

Dieve, ką Tu duodi, tą gali atimti, —
Tu lemi gyvenimą, mirimą, gimtį
Ak, ir vėl Tu šonkaulį išlaužei man, —
Ko neleidi nors kukliam žiedeliui gimti?....

321

Žmonės miršta mano knygoj adresu —
Kyla nežinion būriai išgašdintų žasų — —
Žemė, tarsi vėjų genama, tą patį ratą bėga,
O aš dar vis esu! Vilionėj ir vilty esu!

323

Kalbant atvirai, garbingai, nekukliai, —
Kas yra gyvenimo padrikę spinduliai? —
Tai tiktai keli nuskinti fygos lapai
Ir keli apkartę rojaus obuoliai.

EISENHOWERIO DOLERIS pakeistas "moteriškuoju" mažesniu

Jonas K. KARYS

Stambiausioji JAV sumuštinė moneta vieno dolerio denominacijos, populiariai vadinama Eisenhowerio arba tik "IKE" doleriu, amerikiečiams galutinai nusibodo. Beveik nuo jos pasirodymo apyvartoje (1971) prasidėjo žmonių murmėjimas, vis didėjantis, vis balsėjantis: esą, toji moneta, nors pakankamai daili, labai nepraktiška, gerokai per didelė (dia. 38.1 mm), per sunki (22.68 g); nei piniginiame, nei kišenėje patogiai neprišampanti; dėl visa to gal ir apyvartoti nenorom einanti, ten stumte stumiama pasirodanti, bet skubėdama grįžtanti į bankų dėžes atgal.... Žinoma, jei ji būtų buvusi sidabrinė, kokia apie 18 dekadų (nuo 1794) Amerikoje ir užsieniuose laimingai švaistėsi, tikrai niekam nebūtų šitaip užkliuvus. Deja, skaudžiai pribrendęs tauriųjų metalų tausojo būtinumas privertė Amerikos vyriausybę visas keturias šio krašto apyvartines sidabro monetas (10, 25, 50 centų ir dolerinę) pakeisti pigesniųjų metalų — vario-nikelio — sumuštinėmis.

Smulkesnės sumuštinės (clad coins) gerai tarnauja visuomenei ir be tauraus metalo pasipirties. Tik gremėzdiškas "Ike" doleris rimtai užkliuvo, pasidarė niekam nenaudingas, ir, štai, vos 8 metus šiaip taip išsilaikęs, pakeistas matomai tinkamesniu. Šį 10, 1978, Prezidentas J. Carteris pasirašė Kongreso rugsėjo 26 dieną priimtą įstatymą, liepiantį išleisti naują, gerokai (apie trečdaliu) už keičiamą dolerį mažesnę bei net kone dviem trečdaliais lengvesnę 1 dolerio denominacijos monetą (ir ji jau produkuojama) o dabartinio "Eisenhowerio dolerio" kaldinimą gruodžio 31, 1978, nutraukti.

Čia paminėtas įstatymas įsiteisėjo "The Susan B. Anthony Dollar Coin Act of 1978"

Padidinta naujausio dolerio nuotrauka (US Kalyklų Biuro foto).

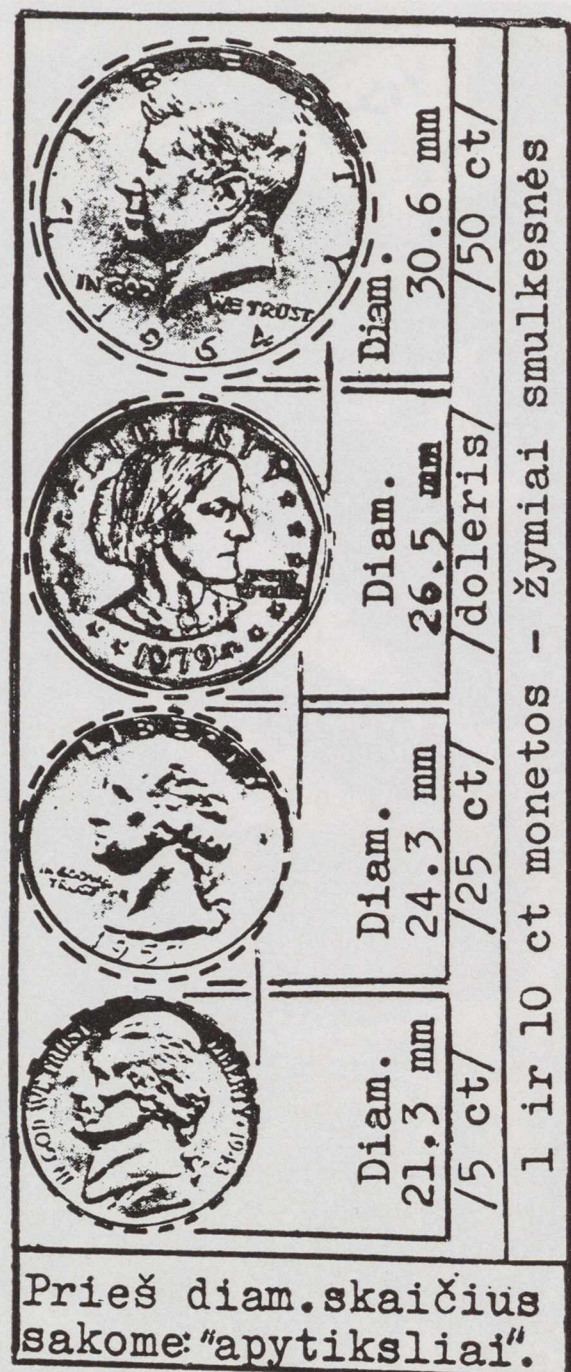
Antroji šios monetos pusė padėtas Eisenhowerio dolery buvęs "Erelis", vienodai simbolizuojantis skraidančią JAV mašiną vardu "The Eagle", nutūpusią mėnulyje su astronautais liepos 20, 1969 m.

(Public Law 95-447) vardu. Jame, tarp kita ko, įvesta didžiai balsi naujovė: vardinėje naujos monetos pusėje, vietoj jau priprastų vyrų paveikslų, bus įžymios JAV sufražistės Susan B. Anthony (1820-1906) veidas! Nors seniau amerikoniškose monetose pilna buvo dailių moteriškų galvučių (dažnai — net ir su stuomenimis), bet tos moterys būdavo ne-realios, fantastiškos, tik tai ką nors simboli-zavusios, šiame krašte pirmą kartą, turėsime monetą atvaizdą realios istoriškos moters. Ir šis doleris galės būti vadinamas MOTE-RIŠKU DOLERIU, kaip lengvai pravardžiuo-jame varinį centą LINCOLNO CENTU, 5 centų monetą NIKELIU, auksinę 10 dol-monetą EAGLE etc.

Legendas bei įrašus matome foto nuotraukoje. Tereiktų paaiškinti čia keletą monetos veiduose pastebimų ne kiekvienam suprantamų dalykų, būtent: 1. Erelio pusėje, aukščiau paukščio dešiniojo sparno ir galvos įžiūrimas apskritimas su neaiškiais kontūrais yra mūsų planeta Žemė, astronautų matyta ir stebėta iš mėnulio. 2. Abiejose monetos pusėse išdėstytos aplink laukus po 13 penkiakampių žvaigždžių vaizduoja tiek pat šio Žemyno kolonijų, anksčiausia įsijungusių į USA. 3. Idant čia kalbamas mažasis doleris" nebūtų klaidingai suplaktas apyvartoje su ne-daug mažesne už jį 25 c. moneta, arba ne kiek stambesniu pusdoleriu, abi šio dolerio pusės (aplink, prie graiželių) apvestos taisyklingais vienuolikašoniais apvadais, — tie iški-li apvadai padės nedidukę dolerinę nuo kitų monetų atskirti ne tik žvilgsniu, bet dar ir pa-lietus pirštais....

Ir naujas doleris kaldinamas taip pat su-muštinis (Clad coin) iš vario ir nikelio metalų. Abi jo pusės padengtos 75% vario ir 25% nikelio junginio sluogsniais, o šerdis — gry-nai varinė. Lygiai, kaip ir visos kitos regula-rios serijos buvusios sidabrinės. Jis visas sveria tik 8.1 g, jo diametras apie 26.5 mm. Kaip ši naujoji dolerinė tilps savo apimtimi mažesnių už ją denominacijų monetų eilėje, matome žemiau duodamoje iliustracijoje-sche-moj.

An enlarged photograph of the new U.S. Dol-lar. The back side of this coin depicts "The Eagle," formerly on Eisenhower's dollar. Since the spacecraft landing of "The Eagle" on the moon with astronauts on July 20, 1969, it is now the symbol of space travel.

Prieš diam. skaičius sakome "apytiksliai".

The new Susan B. Anthony dollar is shown in relation to other U.S. coins to illustrate its comparative dimension.

Susan B. Anthony 1 dolerio monetos mo-delius sukūrė Amerikos Monetų Kalyklų vy-riausias graveris ir skulptorius Frank Gas-parro. Jo inicialai FG įžiūrimi vardinėje mo-netos pusėje žemiau miss Anthony profilio, gi antroji pusė — po Erelio uodegos plunks-nomis.

Čia aprašytas JAV naujasis doleris pradė-tas kaldinti Philadelphia Monetų Kalykloje 1978 m. gruodžio 13. Paskubinta jo produkcija bus tęsiama be pertraukos, pasitelkus dar ir Denverio, ir San Francisco kalyklas, iki bus nukaldinta pradžia bent 500 milijonų mažųjų dolerinių, ir jos, tikima, išeis apy-vartoti apie šį metų vidurį.

PASTABOS —

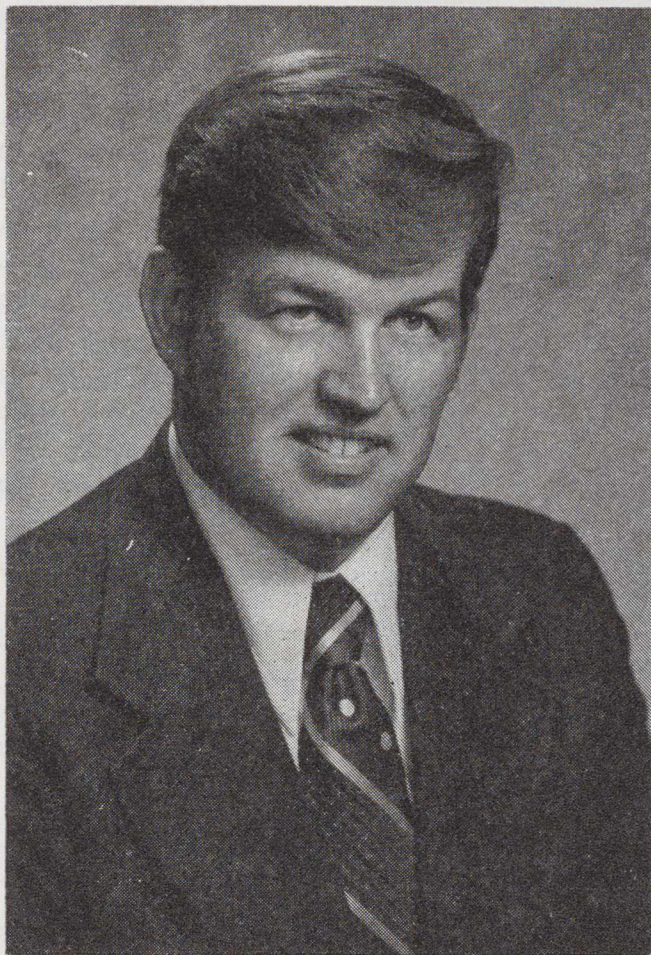
a, Philadelphiaj nukaldintos dolerinės mo-netos bus pažymėtos raide P; Denveryje — D; San Francisco — S. Anksčiau Philadelphiaj Kalykla savo kaldintų monetų šitaip nežymė-jo, išskyrus vienintelį 5 c "nikelį", normaliai kaldinamą nuo 1866 iš 25% nikelio ir 75 proc. vario; karo metu (1942-45) gaminta iš 35% sidabro, 56% vario ir 9% mangano. Nuo 1946 m. toji moneta vėl mušdinama iš vario-nikelio, ir be ženklo P. b, Vienos Eisenho-werio monetos pagaminimas kaštavo apie 8 centus, naujoji dolerinė kaštavo apie 3 c.

Pianisto Motekaičio rečitalis

Muzikas Manigirdas Motekaitis stipriai reiškiasi Chicagoje. Jis yra vienas pirmaujančių mūsų pianistų, mėgiamas akompaniatorius ir sėkmingas muzikos pedagogas, turįs savo fortepijono studiją. Jis yra daug koncertavęs JAV-bėse ir užsienio kraštuose. Yra pasirodęs kaip sėkmingas fortepijono solistas NBC teleivizijoje, Chicagoje, su simfoniniu orkestru. Savais sugebėjimais atkreipė dėmesį dalyvių, kai su Chicagos Philharmonijos orkestru koncertavo miesto centro Auditorijos teatre. Jis yra laimėjęs eilę premijų konkursuose.

Chikagiečiams muzikos mėgėjams buvo didelis malonumas kovo 18 d. pasigėrėti jo piano rečitaliu. Jaunimo Centro salėje. Pianistas Motekaitis yra mėgėjas pirmaujančios klasikinės muzikos, tai ir jo programa buvo sudaryta iš tos rūšies rinktinių kūrinių. Pradėjo skambiu Bacho Preliudu ir fuga, toliau — Beethoveno Šešios variacijos, Chopino Fantazija, Rachmaninovo Etiudai. Visus tuos sunkius kūrinius atliko su dideliu lengvumu, parodydamas uoliu darbu įgytą atlikimo tobulumą ir aukštą muzikinį talentą. Jo rankose fortepijonas tarpais iš styginio instrumento pavirsdavo lyg į dainuojantį melodijų skambėjimą.

Pianistas Motekaitis taip gerai tuos kūrinius įsisavinęs, kad skambino su dideliu lengvumu, nė gadų nepasiklojęs, liedamas akordus iš savo širdies, tai su virtuozišku pirštų vikrumu užgaudamas klavišius, tai pereidamas į lėtesnį muzikinės meditacijos tempą, suįdomindamas

Pianistas Manigirdas Motekaitis.

Pianistas M. Motekaitis, sėkmingai atlikęs fortepijono kūrinių rečitalį š. m. kovo 18 d. Jaunimo Centre, Chicagoje.

Manigirdas Motekaitis after his piano recital at the Chicago Youth Center, March 18, 1979.

dalyvius aukšta meniška skambinimo technika ir gilia muzikine nuovoka. Šiame koncerte jis buvo itin geroj formoj, atliekamus kūrinius nuoširdžiai išgyvendamas. Matyt, kad mūsų pianistas nesiils ant pasiektų laurų, bet ir toliau kietai dirba.

Miela, kad muz. Motekaitis visada skiria reikiamą dėmesį lietuviškoms melodijoms. Ir šiame koncerte antrą dalį jis pradėjo komp. G. Gudauskienės ciklu lietuviškų patarlių temomis: Kalk geležį, kol karšta; Obuolys netoli krinta nuo obelies; Auksas ir pelenuose žiba. Vis tai intriguojančiai įdomu, surišant muzikinės kūrybos sąskambius su tautosaka. Buvo jaučiama, kad tai gerai pavyko ir kompozitoriui, ir pianistui.

Toliau antrojo koncerto dalyj su tokiu pat išskirtiniu sugebėjimu Motekaitis paskambino Debussy Etiudus, iškarpa iš Ravelio Veidrodžių, Bacho Capriccio ir Variacijas. Taigi — programa rinktinė, iš pirmaujančių fortepijono kūrinių ir jų atlikimui mūsų pianista buvo pasigėrėtinai pasiruošęs.

Įdomu buvo stebėti, kaip atliekant šiuos kūrinius vietomis buvo tik lengvas svajingas pirštų pasivaikščiojimas klavišais, o vietomis tikras žaibinis pirštų baletas ant klaviatūros. Koncerto pasisekimą nulėmė iš motinos operos solistės Izabelės Motekaitienės paveldėtas aukštas talentas ir nuolatinis kietas darbas. Patenkinta publika bisui dar išprašė Gitaneiasr (Leckuono) ir Bagatelę (Čerepnino).

Scena buvo papuošta pavasario kačiukais šiam šviesiam pavasario koncertui. J. Pr.

Meno parodos lankytojai Brooklyne, Kultūros Židiny. Čia dalyvavo kelios dešimtys dailininkų, atstovaudami įvairioms srovėms, pateikdami įdomios ir įvairios tematikos paveikslų. Pagal žanrus ir tematiką už geriausius darbus menininkai apdovanoti premijomis.

The visitors at the art exhibition in New York "Kultūros Židynys." During this exhibition the artists received prizes for their works.

—Foto by V. Mazelis

"Grandies" sukaktuvinis koncertas

Tautinių šokių ansamblis "Grandis" yra Chicagos džiaugsmas. Per savo gyvavimo 15 metų sugebėjo perleisti 583 šokėjus per savo eiles, atlikti 240 programų-koncertų.

Kovo 11 d. Jaunimo Centre ansamblis su-ruošė savo sukaktuvinį koncertą. Rinktiniais tautiniais drabužiais pasipuošusios grakščios mergaitės ir guvūs bernaičiai su ypatingu sklandumu pašoko Subatėlę, Pliauškutį, Landytinį, Džigūną, Aplinkinį, Klumpakojį, Porelės šoka, Ūsanyką, Gaidį, Šventinę polką, Šokimėlį, Juodąjį Jonkelį, Pakeltkojį tabalą, Malūnėlį, Audimėlį, Aštuonnytį, Iškilmingąjį trejinį — iš viso 18 tautinių šokių.

Ansamblio vadovė Irena Smieliauskienė šokėjus moka taip paruošti kad jie savo sugebėjimu iš mėgėjų artėja prie profesionalų tautinio baleto atlikėjų. Smieliauskienė rūpestingai seka naujoves tautinio šokio srityje ir darniai įveda kaip naujus šokius, taip ir naujas figūras, sumaniai savaip stilizuodama.

Šokių atlikimą raiškiu žodžiu įprasmino pranešėjos Alvida Baukaitė ir Viktorija Kučaitė, susiedamos juos su tautosakos motyvais ir su liaudies dainų posmais. "Grandis" turi ir gerai įgudusį akordeonistą — Ažuolą Stelmoką.

Scena buvo papuošta tautiniais ornamentais išgražinta draperija ir "Grandies" simboliu.

Scenos asistentai buvo Valdemaras Šadauskas, Pranas Prancavičius, Alvida Baukutė ir Violeta Atkinson. Šokėjų žydinti jaunystė, specialisčių menininkių spalvingai išausti tautiniai kostiuma, patrauklus šokėjų šypsnys — viskas harmonizavosi su grakščių judesių darnumu. Kiekvienas šokis — nauja staigmena kokių nors savitu įnašu: tai scenoje tratėjo klumpės, tai švytėjo žaismingos vilionės, tai stebino sukurinis vikrumas arba įdomus, dar nematytas, naujumas Gaidžio šokyje, sulaukusiame šiltų plovimų.

"Grandis" įsivedusi ir stilizuotus tautinius drabužius, pvz., panaudotus tokiam gyvame šokyje kaip Ūsaininkas. Nemažą šokių patrauklumą sudarė ne vien atlikimo tikslumas ir judrumas, bet ir šokėjų įsijautimas, spindis jų veiduose, vaidyboje.

Pažymėtina, kad šokių mokytoja Irena Smieliauskienė kiekvieną šokį yra perkūrusi, įnešdama savo stilizaciją, pasidariusią būdingą "Grandžiai".

Šio tautinių šokių ansamblio garsas siekia toli už Chicagos. "Grandis" buvo pakviesta atlikti programą Washingtone, Los Angeles, Toronte, Montrealyje ir kitur. Net atliko išvyką į Pietų Ameriką. Dabar ansamblis turi 66 šokėjus — vyr. moksleivius, studentus ir net akademikus.

Nuoširdi "Grandies" globėja per 10 metų yra Irena Kriaučeliūnienė su savo vyru Leonu ir savo šeima, skubia su visokeriopa parama.

Sukakties proga išleistas labai gausiai iliustruotas leidinys GRANDIS. Chicago, 1964-1979. su gausiais spaudoje pasirodžiusiais šil-

tais atsiliepimais apie ansamblį ir su istoriniais duomenimis.

"Grandies" globėjos I. Kriaučeliūnienės pakviestos V. Jonušienė, V. Šadauskas ir D. Dumbrienė išreiškė padėką savo vadovei I. Smieliauskienei ir apdovanojo ilgamečius šokėjus. I. Smieliauskienė pasidžiaugė grandiečių ryžtu "šokti iki mirties". Ypač dėkojo globėjams Kriaučeliūnams ir kitiems, prisidėjusiems prie "Grandies" pasisekimo. Irena Smieliauskienė gavo gėlių puokštę nuo savo šokėjų ir nuo "varžovų" — "Suktinio" grupės.

J. Pr.

ISIGYKITE ALGIRDO GUSTAIČIO KNYGUTES

"200.000-000 AND LITHUANIA", anglų k., II-ji laida, kaina \$1.50

"LIETUVA — EUROPOS NUGALĖTOJA", tinka visiems, 80 iliustracijų. Kaina \$2.50

Alg. Gustaičio Užpuola bitės. Iliustravo Vytautas Stasiūnaitis. Kaina \$2.00

Lietuvių Dienų administracija

4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029

Telefonas 1 (213) 664-2919

Miami Liet. Am. Piliečių klube 1978 m. gruodžio 17 d. solistė Juozė Krištolaitytė-Daugėlienė turėjo nemažos programos rečitalį, sulaukusį gero pasisekimo.

Iš kairės, pirmoj eilėj: akomp. M. Perhacs, sol. J. K. Daugėlienė, recenzentė J. Narūnė; antroj eilėj: klubo pirm. Petras Šilas ir programos vedėja Gunda Kodatienė.

Soloist Juze Daugeliene after her recital Dec. 17, 1978 at the Lithuanian Citizens Club in Miami, Florida.

V. Kavaliūnas

ECCE HOMO!

Ant Golgotos minia ūžia,
O ant kryžiaus kūjo dūžiai.
Dunda žemė ir dangus:
"Ecce Homo! — Štai Žmogus!"

Liejas kraujas iš vainiko —
Ir iš rankų, ir iš kojų...
Jis, žinau, — nenusikalto,
Nepadarė niekam nieko.
Bet kad jį tvirčiau prikaltų,
Ir aš vinį paaukoju.

Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos Centro komiteto rengtoje kultūrinėje popietėje, Chicagoje, programos "Manoji žemė" atlikėjai.

Iš kairės, I-je eilėje: Petras Šoliūnas, Marija Peteraitienė; II-je eilėje: Rita Stukaitė, Ramunė Tričytė, Regina Krutulytė, Loreta Grišmauskaitė ir Tomas Šoliūnas.

Nuotrauka A. Viliušio

— Participants in the program of "My Land" at the Lithuanian Christian Democrats "Cultural Afternoon" gathering in Chicago.

ANGLIŲ - LIETUVIŲ K. ŽODYNAS LIETUVIŲ - ANGLŲ K. ŽODYNAS

Kiekvienas po 30,000 žodžių ir posakių.
Irišta kietais viršeliais ir per 500 psl.

Vieno žodyno kaina \$10.

MOTERIS KŪRĖJA — VISUOMENEI DOVANA

(Žodis, atidarant M. Stankūnienės parodą)

Pamatę įvairią ir linksną J. Gliaudos komediją "Kompiuterinė santuoka" (režisuotą Dalilos Mackialienės), sočiai prisijuokę, štai ateiname prie tylaus kampelio, kurį puošia moteris menininkė — čikagieškė dailininkė Magdalena Birutė Stankūnienė, ši ankstyvą pavasarį (Dramos Sambūrio kviesta) mus atlankiusi su originalių kūrinių paroda.

Į moterį lietuviai dar įpratę žiūrėti pirmiausiai kaip į žmoną, šeiminkę, auklėtoją, na, gal dar pagalbininkę visuomeninėj veikloj. Rašytoja, dailininkė, muzikė — dar vis labiau vertinama, kiek ji naudinga didžiųjų darbų talkoje: gal ji savo rašiniiais pareklamuos, gal papuoš kokią šventę iškabindama savo darbelius, gal solistui akomponuos. Savita moters kūryba turi prasiskinti kelius į pripažinimą ilgo ir sunkaus darbo, net kančios valandomis. Menininkė pagaliau pripažįstama, jei pasiekia neabejotino originalumo, visa siela aukodamasi tikrajam grožiui ir menui.

M. B. Stankūniene teko susitikti trumpam Chicagoje, ten matyti jos keletą originalių paveikslų ir užtikti nemažai jos kūrybos reprodukcijų mūsų periodinėje spaudoje; dabar — ji pasirodė taktiškai bei rūpestinga, iš anksto atsiųsdama savo gražiai išleistą šios parodos katalogą-programą, iš kurios sužinojom, kad ji atvežė losangeliečiams parodyti 38 savo paveikslus, daugumą — grafikos darbų.

Tokia mano trumpa su menininke ir jos kūryba pažintis.

Bet jau ir iš to, ką mačiau, girdėjau ar apie ją skaičiau, susidariau labai gerą įspūdį: kad ji talentinga, gerai pasiruošusi dailininkė, kad jos darbų temos originalios ir patrauklios, kad ji rūpestinga, darbšti, kukli, bet — kaip dailininkė — turi pakankamai ir savigarbos bei atsakingumo. Kuo pagrįsčiau tuos tvirtinimus?

Pirmiausia, M. Stankūnienė labai jauna pasitraukusi iš tėvynės, savo gimtosios Suvalkijos, visą laiką atsidavė tik meno studijoms: lankė aukštąsias meno institucijas Londone, Anglijoje (St. Martin's Academy), paskui Chicagoje — keliose meno mokyklose; čia, baigusi Academy of Fine Arts, dar studijavo grafikos techniką Viktoro Petravičiaus studijoje. Savo kūryboje, tačiau, nepasidavė niekieno įtakai, o susirado savus išraiškos pomėgius ir susikūrė savitą stilių.

Originaliausia M. B. Stankūnienė temų pasirinkime: grafikoje — apskritų metų lietuvių moters darbai, o tapyboje — spalvingų egzotinių gėlių stilizavimas. Dailininkė — realistė, kadangi nesimato abstraktų, ir savotiška impresionistė, nes ji apčiuopiamą realybę transformuoja, perleisdama per savo vaizduotę ar atsiminimus ir išreiškdamą drąsiu teptuko mostu drobėje, ar — stipriai raižiniu medyje. M. Stankūnienė tartum supoetina realybę, išryškindama jos esmę (grafikoje — moters darbų temose) arba spalvų grožį (tapyboje — padidintose gėlėse). M. B. Stankūnienė, atrodo, ilgai ieškojo savitos menininkės kelio, bandydama gabumus mozaikos, keramikos darbuose. Tik prieš porą metų ji viešai parodė savo surasto naujo kelio kūrybos vaisius.

Būdama gana produktyvi, gavusi praeity premijų, atžymėjimų bei pagyrimų, dailininkė tik protarpiais ruošia parodas, daugiau visuomenei atsiskleisdama spaudos puslapiuose reprodukcijomis. Tačiau, nežiūrint jos kuklumo, jos parodos praeity buvo labai sėkmingos ir susilaukė gerų spaudos bei meno žinovų atsiliepimų.

Džiaugiamės, kad menininkė mus aplankė ir davė progos arčiau ją pažinti ir pažvelgti į jos kūrybiškos sielos kūdikius — paveikslus. Atskirų jos kūrinių šiuo tarpu nedrįsčiau plačiau vertinti; kūrybą kiekvienas individualiai pajuntame ir suvokiame. Sakoma, kad paveikslas geras, jeigu jis bet koku būdu į mus "prakalba", jei žiūrovą veikia, jo estetiškai troškimą patenkina.

Nė viena moteris kūrėja nepraei na žiedais nubarstytu keliu; daugiau jame dyglių....

Pažvelkime į viešnios dailininkės kūrybą atidžiai ir su meile. M. B. Stankūnienė to verta. Ji — savita menininkė, ir ji mums artima, sava, nes paveiksluose išryškina lietuvių charakterį ir jos darbų nesibaigiantį ciklą. Nuoširdus mūsų dėmesys bus jai geriausias atsilyginimas už tolimą kelionę ir geriausias paskatinimas jos kūrybos darbams ateity.

Dėkingi ir Dramos Sambūriui (rež. D. Mackialienei), kad, gretai nelengvo jų sceninio darbo, jau keli metai jie sugeba atsikviesti ir įdomių dailininkų; taip mes vienu metu pasidžiaugiame rašytojo, režisierės ir aktorių, taip pat — plastinio meno kūryba.

Šiomet — sveikiname autorių Jurgį Gliudą, Dalilą Mackialienę ir jos Dramos Sambūri, viešnią dailininkę Magdalėną Birutę Stankūnienę.

Alė Rūta

Čikagietės dail. Magdalėnos Birutės Stankūnienės meno parodos atidarymas 1979 m. kovo 24 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose. Atidarymo žodį taria rašyt. Alė Rūta Arbienė. Toliau stovi Dramos Sambūrio rež. Dalila Mack'alienė ir dailininkė M. B. Stankūnienė. Prieky jos darbų dalis.

At the art exhibition opening of M. B. Stankunas from Chicago, writer Ale Ruta Arbas is introducing the artist and her works at the Lithuanian National Center in Los Angeles. —Photo L. Kantas

K N Y G O S

GAUTA PAMINĖTI

Albinas Baranauskas, **Rudenys ir pavasariai**. III dalis. Išleido Lietuviškos Knygos klubas. Spausdino "Draugo" spaustuvė Chicagoje. Dail. V. O. Virkaus viršelis. Kaina \$8

"Autorius pateikia kiek platesnių žinių apie svarbiausiojo veikėjo šeimą, o taip pat papildoma tuos jo buities faktus, apie kuriuos buvo prieš tai vos prabėgomis teuzminti."

Šiame trijų tomų veikale autorius pasireiškia kaip plataus masto epikas, susiradęs naują originalų

J. Narūnė, **Vaikystė**. Autobiografiniai atsiminimai. 1975. Kaina \$5.

J. Narūnė, **Jaunystė**. Autobiografinių atsiminimų II dalis. 1978. Kaina \$5.

Abi šios knygos gaunamos LD žurnalo knygyne.

Milda Kvietytė, **Kalnuose**. Pasakos ir vaizdeliai vaikams. Iliustravo dail. Ada Korsakaitė-Sutkuvienė. 1977. Kaina \$3. Išleido "Pasakų fondas", spaudė Vijeikio spaustuvė, 80 psl. didelio formato.

Spausdinta ant 5 spalvų popieriaus, stambesnėmis raidėmis, tin-ka mažiesiems skaitytojams.

Pranas Čepėnas, **Naujųjų laikų Lietuvos istorija**. I tomas. Išleido Dr. Kazio Griniaus Fondas. Spaudė M. Morkūno sp. Kaina \$15.

Tomas apima 1833 — 1914 m. laikotarpį. II-sis tomas apims laikotarpį nuo I-jo pas. karo iki 1920 m.; III-sis yra skiriamas Nepriklausomos Lietuvos istorijai iki 1940.

Knyga gaunama ir LD knygyne.

Naujos B. Budriūno kompozicijos

"Paskutinis birželis", žodžiai Birutės Pūkelevičiūtės, Gaidos solo balsui su fortepijonu. Kaina1.50

"Aš nežinau", žodžiai Ados Karvelytės. Solo balsui su fortepijonu. Kaina \$1.00.

Išleido B. Budriūno K. L. Fondas. Gaunama adresu: 2620 Griffith Park Blvd., Los Angeles, CA 90039.

Aidai, mūnesinis kultūros žurnalas, Nr. 10, 1978 m.

Šiame numery rašo R. Lukošius, J. Stiklorius, A. Skrupskelienė ir kt. Red. dr. J. Girnius, leidžia TT Pranciškonai Brooklyne. Adr.: 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Prenumerata \$15.00.

Tėvynės Sargas, Nr. 3, 1978 m. Red. P. Maldeikis. Gaunamas adresu: A. Balčytis, 68195, Washenaw Ave., Chicago, Ill. 60629.

Šiame nr. rašo: Vysk. V. Brizgys, V. Bagdonavičius, Stasys Lušys, J. Varnas ir kt.

Karys, pasaulio lietuvių karių- veteranų mėnesinis žurnalas, Nr. 1, 1979 m.

Šiame numery rašo: A. Vakselis, Z. Raulinaitis, Mjr. J. Černius, O. Urbonas ir kt. Red. Z. Raulinaitis. Adr.: 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY, 11207. Prenumerata \$11.00.

The commemoration of Lithuanian Independence Day, Washington, D.C., Feb. 1, 1979 in Georgetown University's Gaston Hall.

—Foto by Veis Bilmanis

Vasario 16 minėjimas 1979.II.11 d. Washingtone, Georgetown University, Gaston Hall. Nuotraukoje, iš dešinės į kairę: inž. L. Grinius, dr. Saulius Naujokaitis, Lietuvos atstovas dr. S. A. Bačkis, Baltijos sk. vedėjas Valst. Departamente Thomas D. Longo, Jr., ir ponias Longo, akdv. Ernest Raskauskas, Jr., ponias O. Bačkienė, prof. dr. Tomas Remeikis ir rašytojas A. Vaičiulaitis. Foto V. Bilmanis

Congressmen Pay Tribute to Lithuanian Independence

(Excerpts from the Congressional Records)

On the Lithuanian Spirit:

★ "... no amount of repression has succeeded in stifling the Lithuanians' yearning to reestablish their nation as a free and sovereign state. Their heroic and inspiring struggle ... has proved their undaunted determination to overcome Soviet domination." "... As we pause to mark this anniversary, we also recognize the many contributions made to the development of the United States and the preservation of its ideals of freedom and liberty by the more than one million Americans of Lithuanian descent."

—Mr. Derwinski

★ "... they have maintained their national cultures, their religious beliefs and their self-respect. Their indomitable will to exist is exemplified in the valor of Viktoras Petkus who languishes in a Soviet prison, and on whose behalf many of us continue to bring pressure on the Soviet authorities." —Mr. Percy

On the United States' Responsibility to Lithuania:

★ "... the United States has consistently refused to sanction the forcible occupation of Lithuania and its Baltic neighbors. We must continue to be vocal in our objections to all Soviet violations of human rights in Lithuania and in the other

captive nations. We must strive to focus world attention on these constant transgressions." —Mr. Derwinski

★ "... I am persuaded that those of us who live in freedom have a responsibility to speak out for the freedom of others ... It is our responsibility to support their people of Lithuania." "... today I address myself to those of my colleagues who do not have Lithuanian constituencies and therefore may not know first hand the anxieties of Lithuanian-Americans in their native country ... it is hard for Americans to understand the living hell to which people are condemned when they are denied these (U.S.) blessings." can do that by making it clear to the Soviet authorities on every occasion that we deeply care about the plight of the aspirations for a return to freedom, not only morally but also politically, and we

—Mr. Percy

★ "The United States has never recognized Soviet domination of Lithuania. The most explicit reminder of this policy is the recognition of Free Lithuania as a member of the diplomatic commun-

ity." —Mr. Domenici

★ "... The Lithuanian Charge d'Affaires continues to provide us with valuable insights with which we can compare the Soviet promise at Helsinki with the Soviet performance in Lithuania and in her Baltic sister states."

—Mr. Hammerschmidt

On the Responsibility of Lithuanian-Americans

★ "... By diplomatic laws, a diplomat must be a citizen of the country he represents and be appointed by that sovereign nation. Because of the Soviet domination, there is no remaining source of diplomats to replace Dr. Bačkis ... To Lithuanian-Americans I say this must not happen. February 16th is the day to remember the past and rededicate to the future ... the task of preserving his work is in your hands." —Mr. Domenici

INTRODUCTION TO MODERN

LITHUANIAN

Tai didelė ir plati lietuvių-anglų kalbos gramatika, paruošta kalbininkų — L. Dambriūno, A. Klimo ir W. Schmalstieg.

Gramatika tinka norintiems išmokti lietuviškai ir angliškai. — 40 pamokų su pratimais. Platus žodynas. Vertimams, pasikalbėjimams ir pasiskaitymams pateikti rinktinių lietuvių rašytojų, poetų ir liaudies kūrinių.

Kaina \$9.00

Persiuntimui pridėkite \$1.00.

Knyga gaunama LD knygyne.

4364 Sunset Blvd.

Los Angeles, CA 90029

Our Lithuanian Heritage

By VYTAS BANDZIULIS

Today we are celebrating Lithuanian Independence Day. We are celebrating a time when Lithuania was free and we are keeping up the hope that she will be free again.

But now, 40 years after Lithuania has lost her independence, we are faced with an enemy even more grim than Soviet tyranny—we are now faced with the extinction of the Lithuanian culture. Behind the Iron Curtain, the Soviets are doing all they can to erase any traces of the Lithuanian culture. Lithuanian families are forced to leave their homes and live in other parts of the Soviet Union, while Russians are moved into Lithuania. The Lithuanian churches have been turned into museums and opera houses. Russian is taught in the schools and is becoming the official language. But, we are also faced with a similar threat on this side of the Iron Curtain—in America. Can we, in this “melting pot” of nations maintain the language and the culture that has existed for ages, that so many have fought and died for—a language and culture that is so much a part of us?

Historically, Lithuanians have been the most stubborn people in Europe. No one's army, no one's threat, has ever been able to make the Lithuanians give up what they believed in and to accept foreign ways. In the 13th century, the German Knights captured much of Eastern Europe and tried to extend into Lithuania. But Lithuanians did not give in. For 180 years they fought and finally, under Vytautas the Great, struck a death-blow to the German Knights at the battle of Tannenberg and effectively stopped the German expansion. During the 18th century, Lithuania became a Russian province. The Russians did everything they could to destroy the Lithuanian way of life. Lithuanian schools were shut down and the printing of Lithuanian books and newspapers was forbidden. But, even the threat of prison and exile could not kill the Lithuanian spirit. Disregarding any danger to themselves, parents secretly taught their children in their native language, and the much celebrated “knygnešiai” or “book carriers,” brought Lithuanian books and newspapers which were printed in Prussia into the country, knowing very well what would happen to them if they were caught. Even now, the Soviets can not break the Lithuanian spirit. A few years ago, a young man named Romas Kalanta set himself on fire in a demonstration to call the world's attention to the suppression and persecution behind

the Iron Curtain. Now every year on the anniversary of his death, the Soviets place guards around the square where he died. But, no matter how hard the Soviets try to stop them, a group of young Lithuanians always manage to put a wreath of flowers on the place where Kalanta gave his life. So, whether it is by direct resistance, as when the Lithuanians fought the German Knights, or by quiet underground resistance as is the case now, the Lithuanians have loved their culture too much to give in.

The Lithuanians who live in America today have this same stubbornness. It is not easy to maintain our culture in this great “melting pot” of nations. The language spoken here is not Lithuanian, it is English. The people we work with, go to school with, and the people who are our neighbors, are not Lithuanians, but rather people from different cultures. Although it is difficult to keep up a culture and a language in this foreign land, the Lithuanians are meeting this challenge with determination. Our parents taught us the language and insisted that we speak only Lithuanian at home. They sent us to Lithuanian Saturday schools, and made us join the Lithuanian dance group, and sent us to Lithuanian camps. And we were up to our ears with it! Why did we have to speak only Lithuanian at home, when it was easier to find the words in English? Why did we have to go to school Saturdays, while our American friends could stay at home and watch TV? Why did we have to belong to the dance group when we did not want to dance?

But, as we grew older, we began to ap-

preciate what our parents had done for us. We spoke another language besides English, which made learning other languages easier. We found we could express our thoughts in two ways instead of just one. Because we became concerned about Lithuania's freedom, we also became concerned about world affairs. We heard our parents talking about Europe and thus we knew more about the world than many of our American friends. We began to take part in letter writing campaigns, demonstrations, and political activities, and soon we began to feel that our parents' struggle had become our struggle, too.

From “Arizonos Lietuvis”

(To Be Continued)

WE STAND CORRECTED

The article in the January 1979 issue on Adomas Varnas was excerpted from the Encyclopedia Lituanica, Volume VI, with the permission of the publisher.”

Available from Lithuanian Days

FOR THOSE STILL AT SEA:

The Defection of a Lithuanian Sailor

Simas Kudirka's own story of his four-year journey to freedom.

By Simas Kudirka and Larry Eichel
The Dial Press/\$7.95

At the Lithuanian Independence Day commemoration in Nashua, N.H., voluntary soldier .Ferdinandas .Valentukevicius .was honored as one of the participants in the fight for Lithuanian independence. From left: K. Grauslys, F. Valentukevicius and V. Širvydas. —Photo by K. Daugela

Šių metų vasario 16-tosios minėjimas Nashua, N. H. buvo pagerbtas Ferdinandas Valentukavičius, besikuriančios Lietuvos kariuomenės 1919 m. balandžio mėn. 1 dienos savanoris.

Nuotraukoje, iš kairės: K. Grauslys, vietinio BALFo sk pirm., F. Valentukavičius ir V. Širvydas. Foto K. Daugla

The "Ozelis" Never Leaves Dayton, Ohio

By ALDONA RYAN

The Lithuanians in the Dayton area are persistent—to say the least. Consider their concern for Lithuanian folk dancing.

As youngsters, we thrilled at the sight of Charlie Vanagas and Jim Kavalauskas dancing the "Ozelis." Charlie's wife, Frances, played the accordion and knew the dances. We all trekked to Holy Cross Church Hall every Sunday afternoon to learn the "Lenciugelis," "Malunas," and other ancient steps.

At that time our costumes were home made and our shoes didn't match but we thought we were the greatest. Cecelia Lisankas took over for awhile and we literally danced away our youth.

We danced in programs at the Bandshel,, the ballroom of our biggest hotel, and in 1952, as The Dayton Lithuanian Folk Dancers, we appeared on the same program as Miss Universe. We traveled all over Ohio and gave many performances.

Later, our group learned that we were not the first dancers of Lithuanian heritage in the area. Other groups, now forgotten, had been here before us. Each generation had its time on stage.

In 1972, the "Vejeliai" were organized. We were now the parents teaching the same steps to our teenage children. The circle had been completed again. Some of the "Vejeliai" were third and fourth generation Lithuanians.

Of course, things were a little different. Now came the imported costumes from Lithuania, strings of amber beads, the matching kerchiefs, stockings and shoes, the taping and recording machines, and two accordions for accompaniment. The group numbered from six to 36, depending upon which week you raised the question.

When Charlie and Fran Vanagas gave up. Judy Petrokas took over.

The "Vejeliai" appeared in five International Festivals in Chicago and, within a five-year period gave more than 300 performances in towns within its 25-mile perimeter.

They danced in the vastness of the Dayton Convention Center, in the openness of airplane hangars at Wright-Patterson Air Force Base, and in tiny nooks for dinners and parties.

Last summer, Judy Petrokas announced that her Public Relations job was very demanding and she could no longer attend weekly rehearsals. All was stillness around the church.

Last night I happened to go by the church and noticed lights were on in the hall. It was heartwarming to find a gathering of children seriously memorizing the steps of the ancient Lithuanian dances.

Members of the old-new "Vejeliai" were Ann August, Gregory Blum, Irene Gecas, Rita Gecas, Vida Gecas, Shannon Grantham, Barbara Lutz, Caroline Lutz,

The Dayton, Ohio folk dance group, "The Little Wind."

Janet Lutz, Paul Lutz, Tom Petkus, Anna Marie Sluzas, and Kay Strider.

Ed Sluzas, who was a beginner seven years ago, is now the new director. Ed is a communication arts major at Wright State University. He will do well.

The group had received an invitation to dance at the State Convention of the

Daytono, Ohio šokėjų grupė "Vėjelis".

Ohio Society of Professional Engineers at their International Party. They are also to dance in May at the "World A'fair '79" at the Dayton Convention Center. Plans for a TV program were pending.

It's in our genes, the "Ozelis" never leaves Dayton, Ohio.

Albert J. Juskus, leader of the Lithuanian radio hour in Baltimore, and John Unitas (Jonaitis), are seen with Joey Unitas and Melanie Juskute, granddaughter of A. J. Juska.

Albert J. Juškus, Liet. Radijo programų vedėjas Baltimore, Md., ir Johnny Unitas (Jonaitis), pasižymėjęs futbolo žaidėjas. Prieky stovi Joey Unitas ir Melanie Juškutė, A. J. Juškaus anūkė.

LITHUANIA IN PHILATELY (19)

By Antanas Bernotas

RESORT OF PALANGA

"Palanga—svieto pabanga"—used to say zemaiciai, living on Lithuania's Baltic coast. What they meant, that beyond Palanga is only sea waters, nothing else.

Palanga, Lithuania's only resort and town, is located on the Baltic Sea between the former Territory of Klaipeda and the Latvian border. The settlement of Palanga is known since the early 12th century, when Danish King Waldemar I in 1161 landed some of his troops at Palanga. The purpose of this landing is not known; there must have been some kind of harbor, because Baltic Sea coast at this place is very shallow. It is possible that this harbor was north of the present rivulet of Raze, which runs through Palanga into the sea.

It is known that one British company in 1685 received rights from King John Sobieski to dig out a larger harbor and to build a town. The job was done. However, the Swedish army in 1701 had blocked the harbor with rocks and sand so as not to compete with the harbor of Riga, which they had taken. In the 19th century Count Tvskiewicz, who owned lands in Palanga, built a small harbor of his own and even maintained a small freight ship which ran to nearby Latvian ports. To protect the harbor from the west winds, he built a long wooden bridge far into the sea and reinforced it with rock and sand. Nowadays this bridge has become an attraction to tourists and vacationers.

A legend tells us that in Palanga lived a nobleman by the name of Vvdimantas, who had a very beautiful daughter Birute. Birute was a "vaidiliute (priestess—like the Roman vestal), who tended the holy fire on the nearby hill of the goddess Praurime. It happened that Grand Duke Kestutis of Lithuania, returning one day from his war-crusades against the Teutonic Order, met Birute at the seashore and fell in love with her. He took her to his castle at Trakai and married her. Of this marriage emerged the famous ruler of Lithuania—Vytautas the Great. Legend continues, that Birute, after the death of her husband Kestutis in 1382, returned to Palanga and spent the rest of her life there, serving at the sanctuary of Praurime. She was buried atop the hill, which became known as "Birutes Kalnas" ("Birute's Hill") The people adored Birute and the hill. In later centuries, to give Christian significance to this adoration, a small chapel was built atop the hill. At the end of the 19th century, a larger brick chapel was erected which stands to this day. At the base of the hill, Count Tyskiewicz had a grotto

built similar to the one in Lourdes, France, in which a statue of the Virgin Mary stood. However, this statue as well as a statue of Christ which stood in front of the Count's palace, was, after World War II, removed by the Soviet occupants.

The settlement of Palanga was in the way of the Teutonic Order in Eastern Prussia and its twin Order of Swords in Kurland, Latvia. The Crusaders attempted to occupy it many times, but were always repelled by the local rulers of Zemaiciu-land. It is said that Polish King Jogaila traveled to Palanga to see the Baltic Sea, and then urged Vytautas not to abandon it to the crusaders. In later centuries, Palanga was attached to the province of Kurland (Kurzeme in Latvian), and so remained until World War I. Even after the war, when the independent states of Lithuania and Latvia were established, Palanga remained under Latvian rule until March 31, 1921, when it was returned to Lithuania.

When Palanga was returned to Lithuania swiftly, new houses, villas, guest houses, a sanatorium and some light industry were built. Because Palanga has a long and shallow beach, beautiful sand dunes, mellow temperatures, and is surrounded by the pine woods, it attracts thousands of tourists and vacationers each season. In Palanga, presidents of the state and other officials often vacationed. Various organizations maintained their own villas where various meetings were held. In 1932 at Palanga, Lithuanian scouts had their jamboree, which was attended by Lord Baden-Powell, founder of scoutism.

While some 4000 residents lived in Palanga, during the summer season it swelled to about 15,000. The Soviets now are reporting that during the season they have nearly 50,000 vacationers. Because Palanga is now converted into a state-valued-resort, people from all the Soviet Republics are arriving.

NOTICE TO OUR CANADIAN SUBSCRIBERS

In making remittances for subscriptions to "Lithuanian Days," please make out your checks in the following amounts:

On U.S. Banks--\$15.00

On Canadian Bank Checks-U.S. dollars--\$16.00.

Canadian checks--\$18.00.

"L.D." Administration

LITHUANIA 700 YEARS

By Albertas Gerutis

Fourth Revised Edition. Includes:

1. The Origins of the Lithuanian Nations, by Prof. J. Puzinas.
2. Lithuania to World War I, by I. Jakstas
3. Independent Lithuanian, by Dr. A. Gerutis
4. Lithuania's Resistance, 1940-52, by A. Budreckis
5. Liberation Attempt from Abroad, by A. Budreckis
6. The Prospects of Lithuanian Liberation.

Order from:

L.D. Bookstore, 4364 Sunset Blvd.

Los Angeles, CA 90029

PRICE: \$12.00; BY MAIL, \$13.00

For illustrations we have selected the following stamps, issued by Lithuania:

1. 1933—Kestutis meets Birute at Palanga seashore.
2. 1923 — The chapel atop of Birute's Hill at Palanga.
3. 1933—Grand Duchess Birute.

1. 1933—Kestutis susitinka Birutę Palangos pajūryje.

2. 1923—Koplyčia ant Birutės kalno Palangoje.

3. 1933—Didžioji Kunigaikštienė Birutė.

* * *

GARBĖS PRENUMERATORIAI

Peter Atkočiūnas, D.D.C., Cicero, IL.

Br. Aušrotas, Juno Beach, FL.
Leo Bagdonas, Santa Cruz, CA
Juožas Briedis, West Bloomfield, Mich.

Vyt. Čekanauskas, garbės konsulas, Los Angeles.

Dr. A. L. Čepulis, Willoughby, OH.

Dr. J. Dėdinas, Elmhurst, Ill.
Vincas Dovydaitis, Los Angeles, Br. Galinis, Norvell, MA.

Mrs. Venice Grantham.
Paul Gylys, Olympia, Wash.
E. & L. Jarašiūnai, Santa Monica, Calif.

Dr. J. Jurgilas, Granada Hills, ca, CA.

St. Keteriauskas, Los Angeles, CA.

G. Kazlauskas, Los Angeles, CA.
Dr. P. Kisieliūnas, Cicero, Ill.

Mmgr J. Kučingis, Los Angeles, CA.

Mary J. Lietuvnikas, Orlando, FL.

A. & L. Mažeikos, Marina del Rei, Ca.

W. Maker, Burbank, CA.
W. Markalonis, Reynoldville, Pa.

Balys Maskeliūnas.
Mmgr. L. Mendelis, Baltimore, MD.

E. Mickeliūnas, Richmond Hill, N.Y.

Dr. Vyt. Mileris, Livonia, MI.
A. Musteikis, Fallon, NE.

Rev. V. Pavalkis, Milpitas, CA.
Frank Petrauskas, Syracuse, N. Y.

Rev. A. Račkauskas, Brooklyn, N.Y.

Rev. Dr. P. Ragažinskas, Central, N. M.

E. ir J. Sinkiai, Santa Monica, Calif.

Dr. Paul Švarcas, Mascoutah, IL.

Rev. E. Statkus, Grand Rapids, IL.

Viktoras D. Stankus.
Jonas Talandis, Olympia Fields, Illinois.

TALKA, Hamiltono Lietuvių Kredito kooperatyvas, Canada.

A. Rapšys, Norco, CA.

Dr. V. B. Sky, Palos Verdes, CA.
Kun. Th. Palis, Pittsburg, CA.

Juožas Truskauskas, Los Angeles, CA.

Rev. Ignas Urbonas, Gary, IN.
Vytautas Vidugiris, Los Angeles

J. Vitėnas, Washington, D.C.
A. Yutz, Munhall, PA.

Dr. P. Žemaitis, Conton, MI.

Labai ačiū visiems parėmusiems L.D. žurnalo leidimą —

A. Skirius, leidėjas

AUKOS LD ŽURNALUI

\$7.00 — Juozas Toaras.
Po \$5.00 — A. Stropienė, E. Jonušas, P. Pielskus.

VIRŠUJE —

Clevelando Vasario 16-tosios minėjime Čiurlionio ansamblis su solistu V. Plečkaičiu atliko programą. Foto V. Bacevičius

ŽEMAI —

Kultūrinėje popietėje programos dalį atliko B. Pūkelevičiūtė; jai įteikiamos gėlės. Popietę rengė D.M.N.P. Lietuvių parapijos komitetas. Foto V. Bacevičius

Above: The Ciurlionis Ensemble with soloist Vladas Pleckaitis performing in celebration of Lithuanian Independence Day in Cleveland, Ohio.

Below: Actress Birute Pukeleviciute receiving flowers after her performance at the "Kulturine Popiete" in Cleveland. —Photo by V. Bacevicius

—Photo by V. Bacevicius

ALBINAS MARKEVIČIUS

Apdraudos Agentūra

M. & R. AMERICANA

Insurance Service, Inc.

2113 Wilshire Blvd.

SANTA MONICA, CA 90403

393-9801

828-7525

BALTIC BAKERY

Juožas ir Aldona Anka — savininkai

4627 So. Hermitage CHICAGO, Illinois 60609 Telef. (212) LA3-1510

2616 W. 69 Street, Chicago, Ill. 60629

Telefonas: (312) 737-6784

ir

Siunčiame duoną ir raguolius į visas Amerikos dalis.

Gerbiami skaitytojai,

Nors kainos popieriaus, pašto ženklų, surinkimo, atspausdinimo per pastaruosius trejus metus padvigubėjo, nutarėme "Lietuvių Dienų" žurnalo prenumeratos nepakelti. Tik prašytume, kas išgali, savanoriškai prisijusti daugiau, kaip auką spaudai paremti.

Kad prenumeratų skaičius nesumažėtų, nuo š. m. gruodžio mėn. 1 d. iki 1979 m. kovo mėn. 1 d. skelbiame LD platinimo vajų. Kas suras naują prenumeratą, gaus dovanų vieną iš LD išleistų knygų: J. Šeiniūso "Vyskupas ir velnias", St. Būdavo "Varpai", kun. J. Prunskio "Mokslas ir religija", arba "Rinktinės mintys", S. Maughamo "Dažytas vualis", A. Gustaičio "Lietuva Europos nugalėtoja", dr. J. Bielskio vert. "The Battle of Grunwald", A. Baranausko "A. Nykščių šilelis", D. Bindokienės "Keturkojis ugniagesys".

Taip pat gaus vieną knygą ir kiekvienas naujas surastas prenumeratorius.

Prisiunčiant naują prenumeratoriaus adresą, nurodykite, kokias knygas prisijusti platintojui ir specialus pasiūlymas nebegalioja.

Laukiame Jūsų talkos!

Po 1979 m. kovo 1 d. šis spe-

A. Skirius, leidėjas

TAUPYKITE DABAR

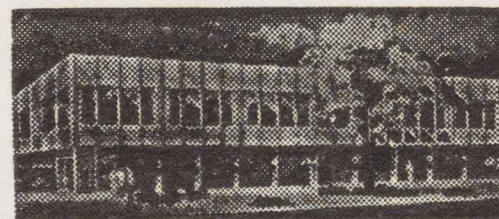
Pas mus ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekviename skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

8% — 8 metų su \$1,000, minimum
7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum
7½% — 4 metų su \$1,000, minimum
6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum
6½% — 1 metų su \$1,000, minimum

Savings Insrd. to \$40,000 by FS LIC

Drive in facilities.

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
Cicero, Illinois 60650

JUOŽAS F. GRIBAIUSKAS
sekretorius

Tel.: (312) 656-6330 ir 242-4395

LITHUANIAN DAYS, MARCH, 1979

BATTLE OF GRUNWALD

An Historical Novel.

Liberal English translation
with prologue and epilogue by

Julius Jonas Bielskis

Publisher: Lithuanian Days.

The novel consists of two parts, each having twelve intriguing episodes. It is replete with unexpected incidents, pathos, romance, drama and tragedy.

The battle of Grunwald was fought on July 15, 1410, some 82 Ona Puida translated it into the Lithuanian language. An abridged Lithuanian version was written by J. Sužiedėlis in 1930, and it was republished in 1954 by the Lithuanian Book Club Nida, London, England, years before Christopher Columbus landed in America. The battle was fought between the Lithuanian, Polish and allied armies on one side, and the Teutonic Knights and other crusaders on the opposite side.

The Teutonic Order was crushed.
Price Only \$3.00

Hard Covers \$4.00 (If Available)

ALBINAS KURKULIS

Stock Broker and vice president
Rodman & Renshaw, Inc.

Members New York Stock Exchange
and other Principal Exchanges

209 So. La Salle St., Chicago, Ill.
(312) 332-0560 60604

Skambinti "Collect" iš bet kur JAV

LIETUVIŲ DIENŲ

žurnalo ir knygų

PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N. Y. — "Darbininko" adm-ja.

So. Boston, Mass. — S. Minkus

Chicago, Illinois — Balys Brazdžionis,
'Gifts International', 'Parama', 'Terra',
'Marginiai'.

Cleveland, Ohio — J. Žilionis

Detroit, Mich. —

St. Anthony's Parish Library.

Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.

Putnam, Conn. — Immaculata Conception
Convent.

Rochester, N. Y. — A. Sabalis.

Waterbury, Conn. — "Spauda".

Woodhaven, N. Y. — "Romuva".

Anglijoje

Kew, Surrey — "Dainora".

Bradford, Yorks — Kun. J. Kuzmickis.

Australijoje

Adelaide, Edwardstown — A. Kubilius.

Melbourne - St. Kilda — F. Sodaitis

Sydney — Kun. P. Butkus.

Glen Osmond, S. A. — E. Reisonienė.

Mirren, S. A. — J. Rupinskas.

Kanadoje

London, Ont. — A. Puteris

Toronto, Ont. — V. Aušrotas, A. Kuolas,
P. Misevičius,

Montreal, Que. — P. Rudinskas, (Parish
Library)

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles, Calif.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS
LITHUANIAN MELODIES

Stotis KTYM, banga 1460 AM

Šeštadieniais 12:30 — 1:00 p. p.

Išlaiko L. Radijo Klubas.

Baltimore, Md.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D.C.

Sekmadieniais 10 — 11 val. ryto

per FM radijo stotį WCAO 104 meg.

Programos vedėjai: Albertas Juškus,

4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md. 21210

Tel.: 366-4515

Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,

Baltimore, Md. 21227: Tel.: 242-1779

So. Boston, Mass.

Lietuvių Radijo valanda
LAISVĖS VARPAS

Sekmadieniais

11:30 — 12:00 val. 1430 AM iš WWEL

12:10 — 1:00 val. 1460 AM iš WBET

Petras Viščinis, vedėjas,

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402

Telefonas: 586-7209

LIETUVIŲ RADIO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. radijo programa Naujojoje
Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.,

vedama Stepono ir Valentino Minkų, gir-
dima sekmadieniais 1 val. — 1 val. 30 m
Boston, Mass. — WNSR - 1360

Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzi-
ka, dainos ir Magdūtės pasaka.

502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127

Telefonas: AN 8-0489

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMA

7 programos savaitėje

Daily 12:30-1:00 pm Sat-&Sun 8:30-9:30 am

Visos programos iš WOPA 1490 klc A. M.

Programos vedėja Aldona Daukus-Barcus

Transliuojama iš nuosavos studijos.

WOPA stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.

7159 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629

Tel: HEmlock 4-2413.

LIETUVOS AIDAI

Veikia šios laidos iš WOPA stoties:

Pirmad. — 9-9:30 v. vak., bang. 1490 AM

Antrad. — 9-9:30 v. vak., bang. 1490 AM

Penkt. — 9:30-10:00 v. v., bang. 1490 AM

Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ, 2646 W. 71st

St. Chicago, Ill. 60629 Phone 778-5374

ST. PETERSBURG, FLA.

"Lietuvos Aidų" programa

kas šeštadienį 5:30 — 6:00 vakare,

1110 AM banga, WTIS stotis.

Veda Kazė Brazdžionytė

Rašyti: 2646 W. 71 St., Chicago, Ill 60629

Telefonas 312-778-5374

Atstovas: P. Pocius, 1407 Yrok St.,

So. Gulfport; telef. 345-7958.

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Programa

TĖVYNĖS GARSAI

Isteigta 1949

Girdima sekmadieniais 8-9 val. ryto

WZZP, FM 106.5 mc

Vedėjas Juozas Stempužis.

4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121

Telefonas (216) 382-9268

Detroit, Mich.

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIO VALANDA

WMZK-FM banga 98 mc

Pirmadienį — trečiadienį — penktadienį

nuo 8:00 iki 9:00 vakare

Programos reikalais kreiptis: Albert Misiu-
nas, 2483 Woodmere, Detroit, Mi 48209,

tel. 841-3026; Algis Zaprackas, 4120

Yorba Linda Dr., Royal Oak, Mi 48072,

tel. 549-1982.

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE

WQRS-FM stotis. Banga 105.1 mc.

Sekmadieniais 8:20—9:00 val. ryto

Išlaiko Radijo Klubas. Visais reikalais

kreiptis Antanas Janušis, 16778 Rougeway

Dr., Livonia, Mich. 48154. Tel. 421-4696

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė
WRYM AM 840

Kiekv. sekmadienį 4:30 - 5:30 val. p. p.

Programos vedėjas A. Dragūnevičius.

Pranešėjai:

Zita Dapkienė, Alfonsas Dzikas ir

Lionginas Kapeckas

273 Victoria Rd., Hartford CT 06114

Telefonas: CH 9-4502.

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valanda

girdima kiekv. šešt. 4-5 v. p. p. ir 7-8 v. v.

iš New Yorko stoties WEVD — 1330 klc.

ir 97.9 meg. FM.

Direktorius Jokubas J. Stukas,

1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092

232-5565. (Code 201)

Kultūrinė lietuvių radijo valanda anglų k.

per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM

pirm. 7:30 — 8:30 v. v. — 89.5 mg

Vedėjas Prof. J. J. Stukas.

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Girdima kiekvieną sekmadienį

nuo 9 iki 10 val. ryto

iš WHBI stoties 105.9 FM banga.

Adresas: Romas Kezys, 217-25 54th Ave.

Bayside, N. Y. 11364

Telefonas: 229-9134

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in

Pittsburgh, Penn.

Pittsburgh, Penn. — WPIT - 730 klc.

Sekmadieniais 12:30 — 1:00 p. p.

Programos vedėjai:

Povilas ir Gertruda Dargiai.

Visais reikalais kreiptis:

2040 Spring Hill R., Pittsburgh, Pa. 15243

Hot Springs, Ark.

Lietuviška Radijo programa

"LEISKIT I TĖVYNĖ"

Lithuanian Broadcasting SPA

Kiekv. mėnesio antrą ir ketv. sekmadienį
nuo 2:30 ligi 3:00 val. p. p.

iš radijo stoties KBHS - banga 590 AM.

Programos vedėja Salomėja Šmaižienė

204 Hilltop Dr., Hot Springs, Ark. 71901

Telefonas (501) 321-9641

Rochester, N. Y.

DAINOS AIDAS

Sekmadieniais 9:00 iki 9:30 val. iš ryto.

Stotis: WXXI-FM 91.5 MC

Išlaiko: Lietuvių Radijo Klubas.

Klubo valdyba: Al. Gečas, pirm., R. Kirš-

teinis, vicepirm., J. Krokytė, sek., Rūta

Ilgūnaitė, išd., L. Laukaitienė, narė.

Adresas: 320 Durnan St., Rochester, NY

14621

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS BALSAS

W — 104 FM Stereo

Sekmadieniais 8 — 9 val. vak.

Ved. Viktoras Vaitkus

10 John St., Waterbury, Ct. 06708

Tel. 756-5173; 754-8780

Montreal, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS

Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. v.

CFMB stotis — Banga 1410.

Programos vedėjas L. Stankevičius.

1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada,

Telefonas: 669-8834

Toronto, Ont., Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

Sekmadieniais 1:30 - 2:00 po pietų

Visos programos transliuojamos iš

Toronto stoties CHIN, banga 101 FM

Programos vedėjas Jonas R. Simanavičius

614 Tedwyn Dr.

Mississauga, Ont., Canada

L5A 1K2

Tel. (416) 275-3134

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min

iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku.

41,15 ir 50,34 metrų bangomis.

Vedėjas Dr. J. Gailius.

Circonvallazione NOMENTANA 162.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje.

Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laiku

ir kiekv. vakarą 20:15 - 20:30 Lietuvos laik.

Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.

Vedėjas Kun. Dr. V. Kaziūnas.

Adresas: Sezione Litvana, Stazione Radio

CITTA DEL VATICANO.

LIETUVIAI TELEVIIZIJOJE

Isteigta 1966

WCIU - TV Channel 26

Sekmadieniais 8:30

5845 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60634

Tel. (312) 778-2100

Tolius šlutas, vald. pirm.

DAIL. A. KAŠUBIENĒS INTERJERAS.